

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Cenzorii nefrancați nu se primesc.—Manuscrisurile nu se returnează.
IN SERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la amănăturile
BIBLIOTECI DE ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emeric Losner,
Heinrich Schalek, A. Oppel,
Naehf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberg,
Ehstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie gramonă pe o coloană 10 bani pentru o publicație.
Publicări mai dese după tarife și învoială.—RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 33).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătatea:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 180.—Anul LXV.

Brașov, Duminică 18 (31) August.

1902.

Ce-i prea mult nu-i sănătos!

Se încep éráși cursurile școlare. Și se încep pentru noi Români asupriți de rëndul acesta în nisece împrejurări și mai îngrijitoare ca altădată.

Lucrul e ușor de a se tălmăci. Cei-ce au ajuns deasupra și călăresc adî pe spina noastră, devin pe ții ce merge mai îndrăsneți, mai obraznici și mai despotici. Un réu aduce altele cu sine.

Póte să fi avut noi Români păcate multe și mari, pentru carî trebuie să suferim adî atâtea. Intr'o privință însă, credem, că am făcut și dobëndit în raport cu puterile noastre mai mult, de cât ori și care dintre popórele monarchiei habsburgice. De când am scăpat din iobăgie ni-am înființat cu munca și sudórea noastră proprie. sub scutul bisericeii, legióne de școle pentru popor, și nu ni-a întrecut în privința acesta nimeni. Dér ni-le-am ridicat aceste școle ca să fie razimul și promovătorul puternic al culturai noastre românesce, intelectuale și morale, ear' nu ca să fie mai mult o piedecă pentru libera noastră dezvoltare și o plagă pentru susțitorii lor și pentru popor.

Acésta din urmă vreau dusemanii limbei și ai culturii noastre românesce să ajungă cu timpul pentru noi școlele noastre. Atât de mult voesc ei să le chinuască și să le plesnescă cu biciul maghiarisării, în cât noi s'ajungem a striga odată măhniti până 'n adêncul sufletului și desnădăjduiti: „Luați-ni-le mai bine cu totul, faceți-le mai bine cu totul ungueresci!“

Ásta-i planul și scopul mărturisit al nenorocitei politice de maghiarisare, ce bântue adî mai mult ca ori și când sêrmăna noastră tãrà. Au spus'o verde de repețite ori și în mai multe rënduri ministrii ungueresci înaintea dietei, că bucuross guvernul ar vré să înființeze pretutindeni, în locul școlelor confesio-

nale, școle de stat maghiare, dér nu-s bani în visteriã — și de ce să se opintescă așa de cumplit cărmuirea când și așa confesiunile de diferite limbî lucră cu mijlócele și pe socotela lor propriã pentru succesiva maghiarisare a școlelor lor? Căcî aceste confesiuni trebuie să aducă adî fôrte mari jertfe pentru învățarea limbii maghiare, fără a le fi permis să cumpénescă mai întâiú decã și în cât printr'asta se împiedecă, ori să zădărnicesc chiar învățarea limbii materne (române) precum și instrucțiunea în limba maternă a acelor obiecte de învățămênt, din carî școlarul trebuie să câștigue cunoscințele cele mai neapérat necesare pentru viață.

Și óre nu este așa? Deja până acuma legea dela 1879, relativă la introducerea limbii maghiare, ca studiu obligator în toate școlele populare, a impus poporului nostru nespuse sarcini fără de folos. Acum vine ministrul Wlassics și prin cunoscutele sale ordonanțe, volnice și ilegale, umblă să indoiescă acele sarcini, amărînd tot-odată viața și a dascălilor și a elevilor din școlele românesce.

Wlassics cu inspectorii săi pretind, ca fără amânare să se pună în lucrare în toate școlele confesionale planul ministerial, ca în școlele c'un învățator limba maghiară să se predee în 17 óre, ér în școlele cu doi și mai mulți învățatori într'un număr îndoit și întreit de óre săptămânale.

În loc de a stăruî, ca dările cele grele să fie micșorate și poporul să póta învăța ceva cum se cade în limba sa proprie, ca să începă să șî pricepă mai bine interesele și să fie în stare a se apăra în contra lipitorilor satelor, — cum đise unul din Metropoliti nostri la 1879, în camera magnaților—guvernul ungueresc vrea să ne înăbușescă învățământul cu órele lui nesfêrșite ungueresci.

Înainte de a-șî pricepe bine limba propriã și de a învăța ceva

folositor, copilul din școlele noastre populare va fi prostiț cu limba unguerescă pentru el cu totul neîntelėsă. Ásta-i planul ministerial. Pentru această li-se cere acum consistoriilor noastre să sară în foc.

E trist, că consistoriul din Arad și după el, cum aflăm, cele dela Oradea mare și Gherla s'au grăbit a da circulare, prin care vestesc poruncile lui Wlassics, fără a fi încercat mai întâiú a se pune în întelegerere cu centrele, cum pretinde solidaritatea intereselor celor mari de vi-étă ale poporului nostru.

Wlassics taie capul legii dela 1879 și din órele de studiu obligator face îndoite și întreite óre de predare a limbii maghiare. Și față cu o astfel de volnicie și călcare de lege autoritățile superioare ale școlelor noastre să n'aibă măcar un singur cuvênt de protestare? Și cum rămâne cu dispoziția, ca catechetii români să propună în școlele de stat religia ungueresce?

Consistoriile amintite n'au făcut dér cu circularele lor pripite, decât un act de slugărnice. Cuvêntul din urmă îl va avé totalitatea bisericeii și a națiunii române și, ori și cum, tot la acea conclusiune vom ajunge, că ce-i prea mult, nu-i sănătos!

Revista politică.

La noi în țerà nu s'au petrecut săptămăna acesta evenimente politice de vr'o însemnatate mai mare. Cercurile politice au fost și sunt încă preocupate de *cestiunea pactului*, asupra căruia scim, că s'a tratat mult la Budapesta, la Viena, la Ischl, apoi éráși la Viena, unde s'au ținut înainte c'o săptămăna lungi conferențe. Sórtea acestui pact economic e legată mult de atitudinea partidelor din parlamentul vienes. S'au audit deja voci din partea Cehilor, carî spun, că decã guvernul austriac nu va împlini dorințele și postulatele Cehilor,

aceștia vor face obstrucțiune față de proiectele guvernului și vor sili astfel pe guvern, să-șî ia refugiu éráși la faimosul § 14 din constituția austriacă. Opozițiunea maghiară încã amenință, că decã guvernul ungueresc va umbla să încheie un pact păgubitor pentru Ungaria, ea va usa de toate mijlócele posibile pentru a împiedeca votarea lui.

Se đice, că până la 10 Septembrie trebuie neapérat să se hotărêscă asupra sorții pactului. Atunci se vor începe marile manevre ale armatei, ér Majestatea Sa, conform vechiului obiceiú, va asista la aceste manevre. Până atunci trebuie să se resolve definitiv afacerile de stat mai însemnate. Áșa scrie o mare fóie germană, adaugênd, că decã până la 10 Septembrie nu va isbuti o deplină întelegerere între guvernele din Viena și Budapesta, are să urmeze crisă ministerială în ambele state ale monarchiei.

Mare sfară printre Sécui. Adecă nu atât printre Sécuii de rënd, cât mai ales printre acele capete înfierbântate maghiaro-sécuesci, carî și-au pus de gând să fericescă „nația secuiescă“. Ce se întâmplă adecã. La Tușnad s'a deschis alaltăeri așa numitul *congres secuiesc*, în care sunt reprezentate numeroase societăți maghiare și la care au alergat să participe ómeni de sémă din sinul Maghiarilor ardeleni și unguereni. Care este scopul acestui congres? A întări pe Secui în privința economică și politică, a-i acoperi contra tuturor miseriiilor, carî i-ar fi sdruncinat până acum, dér mai ales a-i face să nu-șî mai părăsescă vetrele, să nu mai emigreze în România și America. Vrênd să-i păstreze pentru maghiarism, mai au de scop domni dela cărmă, să-i întrebuințeze pentru a face colonii maghiare cu ei printre Români, ca astfel, rogu-vê, să maghiarizeze Ardealul. Planul e minunat, ese-cutarea este rezervată însă viitorului.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântece.

I.

Flóre rêsărită 'n umbră
De 'nzadar te mai alinți,
Tu vei rămânê de-apururi
Un copil fără părinți.

Rêsăritul, rêsăritul
Il aștepti de-atâția ani,
Și nu scii că nu rêsare
Sórele pentru orfanî.

Dorul tâu va arde singur
Ca o candelă 'ntr'un schit,
Sórele dór câte-odată
L'o privi din asfințit.

II.

Iubirea 'n sufletele noastre
De-abia 'ncepuse să rêsară
Și-acum încet încet se stinge
Ca điaua într'un amurg de vară.

Din lupta asta tu ești nóptea
Ce tot mai grea, mai négră vine
Ear eu, o geană de lumină,
La ce-așî cerca să lupt cu tine!?

III.

Închinaiți la tótă lumea,
Și la bunî și la mișei,
Ne-ajunsese voia bună
Și pe mine și pe ei.

Și-apoi când întors acasă,
Și uritul mă privea,
Nu sciu cum, mă prinse plânsul
Și 'nchinaiți pe séma mea.

IV.

Pêrul, pêrul tâu bălaiú
Singura comoră,
Resfîrat pe umeri slabi,
Par'că mă 'nfióră.

Fața s'o învălescî cu el
S'o ascundî, copilă,
Și să-șî plângî pierdutul vis,
Eu să-șî plâng de milă.

Veturio.

Mórtea Dauphinului.

De Alphonse Daudet.

Micul Dauphin*) era bolnav, micul Dauphin era bolnav de mórte.... În toate bisericile regatului ardeau făclii mari și serviciul dumnezeesc continua điaua și nóptea pentru restabilirea copilului regal. . . . La marginile palatului, orășenii curiosi priveau prin grilajuri la guardii helvetieni cu haine aurite, carî vorbeau prin curțile palatului, dându'șî aere de mare importanță.

Palatul întreg n'avea liniște. . . Șambelanii, majordomi, urcau și coborau repede scările de marmoră. . . Galerii erau pline de pagî și de alți ómeni de ai curții, în haine de mătase, carî mergeau dela un loc la altul să spună câte ceva despre starea bolnavului. . . Prin coridórele mari, damele de onóre se salutau plângênd și ștergêndu-șî ochii cu batistele lor de mătase brodată.

În orangerie să aflau doctori mulți, îmbrăcați în costumele lor particulare. Se putea observa prin gémurile mari, cum discutau și dau din mâni. . . Guvernorul micu-

lui Dauphin se preumbla îngrijat pe dinaintea porții, așteptând consultul doctorilor. Treceau servitori pe dinaintea lui fără să'l salute. Și-n decursul acestora, din spre grajduri se auzi într'un rënd un șgomot. . . Era calul micului Dauphin, căruia, póte, servitori uitaseră să-i dea de mâncare și care sta trist și flãmând. . . .

Și regele? Unde era Majestatea Sa regele? . . . Regele se închisese singur într'o cameră din fundul palatului. . . Majestăților nu le plac, să le vadă cineva, că plâng! . . . Cât despre regina, era altoceva. Áședatã la cãpătaiuł micului Dauphin, plângea mereu și fața ei era scãldată în lacrimi. Suspina mereu înaintea tuturor, întocmai ca ori-ce altã femeie.

În patul său de dantele, micul Dauphin, mai alb decât perinele pe carî era întins, sta nemișcat cu ochii închiși. S'ar fi putut crede, că dórme, dar nu! Micul Dauphin nu durmea! . . .

Intr'un rënd se întórse spre reginã și vèđênd'o, că plânge îi dise:

— „Majestate, pentru-ce plângi? Credî adecã, ca și ceilalți, că o să mor?“

Regina voiú să rêspondã, însă suspinelile o înceară și-o împedecară să vorbescã.

*) Dauphins se numeau copiii regilor francesi.

In vorbirea de deschidere prezidentul *Bedő Albert* a ăis, c a congresul numai atunci va av e rezultat practic, dec a poporul secuesc nu-și va aștepta îmbunătățirea sortii numai dela guvern, ci dec a va munci și st arui pentru renascerea lui, fiind-c a numai propriul ajutor p te fi m ntuitor pentru el. — Alt vorbitor, prezidentul de onore *Desseoffy Aurel*, delegatul „societății regnicolare economice ungare” (O. M. G. E.) a ăis, c a pe Maghiari trebuie să-i cuprindă fiori v d nd masele uriașe de Slavi și Germani, in mijlocul cărora se află. Ungurii sunt popor neînsemnat in privința numerică fața cu marile națiuni vecine, de aceea ei trebuie să pună capăt emigrărilor, căci prin emigrări numărul Maghiarilor scade. O mare calamitate se mai adaugă la ac sta prin faptul, că cei ce emigr z  in România și America, nu mai simt una cu cei rămași acasă,  r dec  se și reintorc in patrie, nu se mai simt bine aici. Cestiunea emigrărilor stă prin urmare in str nsă legătură cu cestiunea secuesc  și cu alte cestiuni naționale economice, cari nu se pot rezolvi aș  de ușor. Guvernul dă o deosebită atențiune cestiunii secuesc  și a trimis deja un om pentru studiarea ei. Trebuie d r, ca guvernului să i-se facă propunerii de natură seri s , cari pot fi rezolvite in interesul cestiunii secuesc .

Congresul s'a constituit apoi in secțiuni, cari fie-care lucr z  separat. Ele sunt cinci la număr: secțiunea culturală, secțiunea agricolă, secțiunea pentru afacerile de proprietate și credit, secțiunea emigrărilor și secțiunea industrială.

Membrii acestor secțiuni sunt chemați a discuta asupra obiectelor și propunerilor, ce li-se fac, și a aduce hotăriri. In secțiunea culturală membrul *Kozma F.*, inspector de școle, a ăis, că S cuimea e chemată a clădi fortărețele naționale maghiare ale Ardealului, de aceea cestiunea secuesc  e cestiunea maghiarimei ardelene. In secțiunea pentru afacerile de proprietate membrul *S bess Dénes*, deputat dietal, a spus, că int rirea proprietăților de pământ secuesc  este un interes de stat, fiind-că S cuimea e singurul teritor unitar maghiar in România și ținuturile Ungariei locuite de Români etc.

Pe tonul acesta s'a vorbit in prima ăi de activitate a congresului.

La alt loc al foi dăm amănunte despre *visita Regelui Italiei la curtea imperială germană*. Primirea, ce i-s'a făcut Regelui italian, a fost strălucită. Cu t te acestea o importanță

deosebită politică nu i-se dă acestei visite. Ea e considerată mai mult ca o vizită de etichetă, impusă de relațiunile amicale, ce există inre casele Hohenzollern și Savoya. Din toastele, ce s'au rostit cu ocazia pr ndului de gală, ce s'a dat alaltăeri s ra in Berlin, reiese totuși, că ințevderea ac sta p te fi privită și ca o sigilare a tractatului triplei alianțe, care s'a reînorit in Maiu a c.

O pastorală.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan *Meșianu* a adresat, in ziua punerii petrii fundamentale a bisericii catedrale gr. or. din Sibiu, in 5 (18) Aug. c., preoțimii și poporul credincios următoarea pastorală :

Una dintre cele mai frumoșe insușiri ale poporului nostru a fost tot-d una și cultivarea simțului religios, manifestat prin alipirea și ținerea sa la biserica și religiu-nea străbună, cu tótă ț ria convingerii sale.

Dovadă despre ac sta nu numai num roșele monumente și acte de pietate, d r și faptul, că in tot locul unde ai noștri s'au intrunit in vre-o comună, ori-unde s'au aședat inre alții, chiar și numai c te-va familii, nisuiņa lor principală a fost, — mai inainte de t te, — a-și clădi biserica, ori-c t de modestă, in jurul căreia s'au grupat in firma credință. că bunul Dumnezeu le va remunera ostenelele aici și dincolo de morm nt.

Astfel vedem, că nu este comună ori-cătun, care n'ar av  biserica ori-c t de modestă. Numai arhiepescia și metropolia n str  e lipsită de m ng rea de a av  biserica sa, aș  numită catedrală, aici in centrul orașului.  r ac sta atât din cauza timpurilor trecute de tristă amintire, cari ne-au lipsit și de maica n str  metropolie, c t și din cauza, c  in unele părți ale patriei nóstre, — până la anul 1848, nouă — Rom nilor ortodoxi nu ni-se permitea a ridica biserici, cu turnuri și clopote, in centrul orașelor.

Acum inșe dups-ace au trecut acele timpuri durer se, și cu ajutorul prea bunului Dumnezeu am redob ndit și vechea n str  metropolie, și dups-ace mai dispunem și de un fond modest, inființat de fericitul Arhiepiscop și Metropolit Andrei baron de Șaguna, care fond, — printr'o buză ingrijire, — s'a mai și sporit: am cređut sosit timpul, ca drept mulțumită lui D-đeu pentru redob ndirea maicei nóstre metropolii și altor asemenea bun ți, și drept dovadă a vredniciei nóstre, in locul modestei capele, care ne-a adăpostit in trecut și ne-a m ng iat și in durerea pentru fatala pierdere a maicei nóstre metropolii, să ridicăm o biserica catedrală, mai tuturor bisericiilor din metropolie, o catedrală demnă de cea mai veche metropolie și religiu-ne din iubita n str  patrie.

Am cređut sosit timpul pentru realizarea unei asemenea mari necesități și dorințe fierbinte a clerului și a poporului nostru, dorință cu care s'au dus in morm nt fericitii noștri inaintași, de memorie in etern binecuv ntat . Căci dec  n'am face ac sta, ne-ar os ndi greu chiar și spiritul acelor fericitii inaintași, cari in că la nascrea ideii unei catedrale s'au insușefit la frumoșe contribuii benevole pentru fondul de care dispunem.

Am cređut, că dec  t te popórele și națiuni mai culte și mai luminate, ba chiar

și comunele mai insemnate se ințrec a-și ridica biserici c t mai frumoșe, ar fi o mare scădere ca noi o arhiepesc  și o metropolie să nu avem o biserica demnă de noi.

De asemenea considerațiunii purc d nd și mai având in vedere și sublimă misiune nu a zidurilor, ci a spiritului bisericeii, in memorabila ăi de astăđi, in care serbăm și noi, impreună cu ceilalți compatrioți aniversarea nașterii Majestății Sale Preamn țatului nostru Impărat și Rege Francisc Iosif I., c rnia, inre alte multe avem a-i mulțumi și redob ndirea vechei nóstre metropolii, — cu ajutorul lui D-đeu, am aședat pietra fundamentală, la zidirea primei nóstre biserici catedrale, in on ra și mărirea lui Dumnezeu și in folosul nostru sufletesc și trupesc, aici in centrul orașului Sibiu, in care să mai putem intruni la serviciile divine și pe cei vre-o 600 studenți ortodoxi, de la institutele din acest oraș, cari până acuma au fost lipsitii de acea m ng ere, din lipsa de sp țiu, in vechea capelă.

Deși fondul de care dispunem nu ajunge nici pentru terminarea zidirii și cu at t mai puțin pentru ințrumșețarea și adjustarea internă și pentru ințestarea cu cele trebuincioșe; totuși in conșelegere cu veneratul nostru sinod și consistor arhiepescan, am aflat de bine a ințreprinde acea zidire in firma speranță, că nu va fi nimenea dintre ai noștri, care, cunosc nd sublima misiune a bisericii nóstre naționale, n'ar dori forțe se vađa opul ințreprins c t mai cur nd și terminat cu deplin succes și care n'ar și sprijini dups putință ac st  ințreprindere m r ț , inchinat  Domnului și culturii nóstre religioșe.

La ac sta ne-a mai imb rb tat și inprejurarea, că cercet nd noi cum au ridicat și alte națiuni și confesii asemenea biserici și afl nd, că mai peste tot asemenea ințreprinderi s'au ințept cu puține mijloce materiale, d r cu multă credință in Dumnezeu și in  menii cei aleși și binecuv ntați ai lui, prin colecte benevole, ne-am ăis, pentru ce să nu ințerc m a face și noi asemenea? și aș  am urmat și noi aceeași cale.

Ne-am impus ac st  grea problemă și pentru-ca și printr'un semn vădit al religioșit ții să ne manifestăm simțul nostru interu cătră sfanta religiu-ne străbună, al cărei spirit, prin feluritele valuri, câte au trecut peste noi, in cursul secolilor, ne-a conservat, precum ne va conserva și in viitor tot ce avem mai scump, legea și limba, datinile și tradițiunile străbune și sincera n str  iubire de patria străbună, ferindu-ne de pericolele cutropit re și apropiindu-ne tot mai mult de limanul m ntuirii.

Ne-am impus asemenea problemă și pentru-ca să ne int rim tot mai mult in credința n str  religioș , ințgerul nostru puizitor și ințeptator, și in aceste timpuri grele, prin cari trecem, in acea sfant  credință, de care nu ne p te lipsi nici o părere lumesc , fiind ea o insușire a sufletului neatingibil de puterea omenesc .

In fine ne-am impus acea problemă și pentru-ca prin ridicarea noului nostru Sion, să simbolis m reinvierea maicei nóstre metropolii și ridicarea n str  din starea cea tristă a trecutului, să dovedim, că pe lângă nisuiņa și voință tare, ori-ce pierderi se pot redob ndi și tot-odată să sigil m și ciment m și intrunirea n str  intr'o metropolie și intr'o biserica națională. Și aș  ințruniți și in cugete și simțiri să ne reînortim și ințrim nisuiņa nóstre la tot la mai mare dezvoltare a puterilor n s-

tre sufletesc, pentru a ajunge tot la mai multă perfecțiune, dups cuv ntul sfintei evanghelii: „fiți desev rșitii, precum este și Tatăl nostru cel din ceriuri”, și prin ac sta la binele vremelnic și fericirea eternă, scopul suprem al omului.

Când aducem aceste le cunoscința inbitului nostru cler și popor, nu putem tăi-nui, că dorința n str  se va put  realiza numai dec  vom contribui cu toții, dups posibilitate, la realizarea ei, precum fac ac sta t te popórele și națiuni mai inaintate și cu aspirațiuni de viitor tot mai bun.

 r dec  astfel urm z  t te popórele mai inaintate, cari mai au și alte terene de dezvoltare, cu c t mai mult trebuie să o facem noi, cari trăim in și prin biserica, noi cei atât de aviași la terenul bisericesc, pentru dezvoltarea n str  in cultura religioș , cu c t mai mult avem a o face noi cari prin biserica dorim a ajunge pe celelalte popóre și națiuni, in onóre și bunastare, in bine și fericire, când bine vedem și ințelegem, că asemenea dorințe numai prin jertfe se pot ajunge. Să luăm d r și noi in demn și exemple dela acelea, s u măcar și dela poporul israelitean, care, deși inpr sciat in t t  lumea, prin jertfe-le pentru credința sa, — contra tuturor grelelor cerc ri venite peste el, — se susține de secolii, ințro societate religioș , ca ințro familie.

Deci având in vedere t te aceste momente, de cea mai mare insemnate pentru noi și consider nd că nu scim când ni-se va mai oferi asemenea ocașine binevenită să ne manifestăm și prin faptă interesul fața de biserica, ce-l ințon m atât de mult, din gură: venim a pofti și a ruga pe toți p. t. protopresbiterii, preoții și inv țatorii noștri, cari trăesc dela biserica, apoi pe p. t. inteligenții noștri, cei mai mulți crescuți cu ajutorul bisericeii, și in fine pe toți p. t. poporeni noștri, de ori-ce stare, cari in că au a mulțumi lui Dumnezeu și bisericeii starea lor, să binevoiescă a sprijini ințreprinderea n str  cu oferte benevole, și apoi fie-care, in jurul său, să mai lumineze și pe alții asupra insemn ței celei mari, ce o are biserica pentru noi, și să-i in demne la asemenea contribuii benevole, atât din simț de pietate, c t și din recunoscință pentru binefacerile primită dela Dumnezeu și dela biserica, in deplină speranță, că prea bunul Dumnezeu va răsplăti t te jertfele făcute, cu darurile sale cele bogate.

Dups-ace astfel se vor lumina și orienta toți asupra insemn ței ințreprinderii nóstre, mai aduc ndu-le inainte și acea coincidentă minunată, cum prea bunul D-đeu, chiar  st, timp, c n am ințept zidirea Sionului nostru, ne-a mai binecuv ntat și cu un an dintre cei mai bine roditori: fie-care p. t. protopresbiter, preot, inv țator și inteligent, să prem rg  și altora cu bun exemplu, subscriind mai ințaiu d nsii ofertul, cu care voiesc a contribui, apoi in demn nd și pe alții la asemenea contribuii.

Peste acestea mai poftim pe preoții din comunele nóstre mai cu stare, să ințnesc  comitetele și sinodele parochiale la ședințe și să le recomanda a vota și din prisosul averii bisericesc , ce se va put .

De asemenea mai poftim și rugăm pe preoții și inv țatorii noștri, ca cunosc nd d nsii mai de aproape pe credincioșii noștri cei cu stare mai binecuv ntat  de D-đeu, să umble pe la casele lor, pentru a aduna oferte benevole. Ofertele pot fi nu numai in bani ci, și in naturale, și se pot da ori in datat, ori dups aceea, in tot cazul inșe t te au a se inșcrie ințro col  de colectă, ce o va face preotul,  r unde sunt mai mulți preoți fie-care pentru parochia sa. Ofertele mai insemnate se pot plăti și in restimp de trei ani, până când sperăm să se termine zidirea; naturalele au a se prefaca in bani prin preoții și epitropii bisericeilor. Pentru mai bună control , t te contribuiile se vor publica in jurnalul nostru arhiepescan, ar t ndu-se cu numele comunele și persoanele, dimpreună cu sumele ce au contribuit.

Banii colectați se se inainteze dea dreptul casei arhiepescane ori prin inșuși dăruitorul, ori prin preotul carele a adunat, de uude se va cuita primirea.

Pentru și mai bună orientare a tuturor alor noștri, dispunem ca preoții să publice in biserica ac sta carte pastorală, dups inprejur rile locale, ințro Duminecă s u sărbătorĭ, când biserica va fi mai bine cercetată de popor,  r colecta se se in c p  numai dups publicare, in tot cazul in cursul luni lui Septemvrie a. c., continu ndu-se, aș  ca să se p t  incheide până la Noemvrie a. c. Numele d ruitorilor și binefăcătorilor mai insemnați, la ac sta ințreprindere mare și folositóre, se vor eternisa in dipticul s u pomelnic bisericeii, și vor fi considerați pururea de ctitori binef catori ai catedralei nóstre, și peste ac sta numele acelora in tot anul se vor ceti in catedrală, și pentru t te timpurile se vor

— „Nu pl nge, Majestate; uiți p te, că sunt Dauphin și, că cine este Dauphin nu p te să m r  aș  de ușor?” . . .

Regina suspină și mai tare și micul Dauphin in c p  să se sperie.

— „Ei, ăise el, eu nu vr u să vie m rtea să mă ia; voi sci eu s'o inpedec să vie aici! . . . Imediat să vie patruđeci de guardi dintre cei mai sdraveni și să stea in jurul patului meu! . . . O sută de tunuri mari să stea ăina și nóptea, cu fitilele aprinse sub ferestrele nóstre! Și vai de mórte, dec  va cuteza să se apropie de noi!” . . .

Pentru a face pe pl c copilului regal regina f c  un semn. La moment se auđir  tunurile mari prin curte și patruđeci de guardi intrară și se aședar  in jurul sălii. Toți erau soldați vechi cu mustățile cărunte. Dauphinul se bucură, când il v đu, și recunos nd bine pe unul dintre ei, il strigă:

— „Lorrain, Lorrain!”

Guardul f c  un pas spre el.

— „Eu te iubesc mult iubitul meu

Lorrain... Arată-mi puțin sabia ta...” Dec  m rtea va voi să mă ia, tu o vei omori, nu-i aș ?

Lorrain răspunse:

— „Da, monseignior!”

Și lacrimile fi curgeau șiroie pe fața.

In momentul acela, preotul se apropi  de micul Dauphin și in c p  să-i vorbéscă incet, ar t ndu-i un crucifix. Dauphinul il ascultă cu un aer forțe mirat, pe urmă, ințrerp ndu-l de-odată:

— „Ințeleg forțe bine ceea-ce 'mi spui, d-le abate, d r la urma urmei, n'ar put  prietinel meu Beppo să m r  in locul meu, dec  i-așđ da bani mulți, mulți de tot?”... Preotul continuă discursul, vorbind incet, și micul Dauphin avea aerul din ce in ce mai mirat.

Când preotul sfinși, micul Dauphin suspină din greu și ăise:

— „Tot ceea-ce 'mi spuseși e trist, forțe trist, domnule abate, d r totuși un lucru m  m ng e, adec  că acolo sus, in paradis, eu voiți fi tot Dauphin . . . Sciui,

că bunul Dumnezeu e vărul meu și mă va trata dups rangul meu.”

Pe urmă continuă, ințorc ndu-se cătră mama sa:

— „Majestate, să mi-se aducă cele mai frumoșe haine, mantaua mea de hermelin alb și pantofii de mătase! Vr u să fiu in r nd cu ințerii și să ințru in paradis imbrăcat ca Dauphin...”

Pentru a treia  r  preotul se plecă spre micul Dauphin și in c p  să-i vorbéscă incet.... D r dups puțin  vreme, copilul regal il ințrerp se din nou cu m nie:

— „Inșe atunci”, strigă el, cu fața roșie de m nie, „nu insemn z  nimic să fi Dauphin!... Și fără a voi să mai asculte ceva, din cele ce-i spunea preotul, micul Dauphin se ințorse cătră părete și in c p  să pl ng  amar...”

Brașov.

Trad. Stelian Russu.

cuprinde în sfințele rugăciuni ale Sionului nostru.

Dorind foarte ca și eu să mă număr între acei donatori, și tot-odată să premerg și cu bun exemplu la această colectă: cu mângaierea subscriu și ofer și din parte-mi, de astă-dată, modesta sumă de 5000 corone, rugând pe Dumnezeu să o primescă ca și banul vânduvei din sfânta evanghelie.

După cărî implorând și la această întreprindere salutară ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu, sprijinitorul tuturor celor bune și folositoare, cu binecuvântare arhierescă am rămas :

Sibiu, în 5/18 August 1902.

Al vostru al tuturor de tot binele voitor:

Ioan Meșianu, m. p.,
Archiepiscop și Metropolit.

Primirea regelui Italiei la Berlin.

Berlinul, capitala Germaniei, a primit alături în mod strălucit pe regele Victor Emanuel al Italiei.

Orașul era bogat împodobit. Pe stratele pe unde trebuia să treacă cortegiul era o mulțime enormă. Opt mii de membri ai diferitelor societăți erau înșirați d-o parte și de alta a stradelor, cu steguri și embleme. Pe Siegesallee erau înșirați 12.500 de veterani. Tribunele erau pline de domne în toalete bogate.

Colonii italiană din Germania și cea din Copenhaga, având steguri, domnișorele de onoare îmbrăcate în alb, diariștii și membrii municipalității, au luat loc la porța Brandenburg. Timpul era foarte frumos.

Trăsura a la Daumont, cu patru cai, a înaintat în mijlocul însuflețitelor urale ale mulțimei. Din balcon și dela ferestri, cari erau pline de lume, se fălăiau batiste. Regele Victor Emanuel îmbrăcat în uniformă de husar german, ședea la drépta. Când se opri trăsura, primarul Kürschner a ținut un discurs, în care a făcut apologia triplei alianțe. El a dis, că întregul popor german e fericit de această vizită și că aliații voesc pacea.

„Să dea Dumnezeu, ca să se realizeze speranțele și dorințele, cari se legă de această vizită“, a încheiat primarul.

Regele Victor Emanuel a mulțumit din cap și a dis în francezesc: „Imî pare rău că nu cunosc în destul limba germană, pentru ca să vă răspund în limba d-vastră. Mulțumesc pentru splendida primire ce-mî faceți“.

Împăratul Wilhelm înștiință pe regele Victor Emanuel, că se apropiu 40 de domnișore. Dăusele s'au înclinat și d-șora Weiser a oferit regelui un buchet de rose galbene.

Regele a salutată militarésce pe tot parcursul la ovațiunile ce i-se făceau. Italianii strigau, *evviva!*

La 10 ore regele și împăratul au intrat în castel.

*

Toasterile schimbate alaltăseră la Berlin între împăratul Wilhelm al Germaniei și regele Victor Emanuel al Italiei, au produs în Roma cea mai bună impresiune, de ore-ce ele au confirmat pe deplin, că tripla alianță are o atitudine pacifică. Diarela italiene se arată satisfăcute de marea distincțiune acordată de împăratul Wilhelm primului ministru italian Zanardelli, căruia i-a oferit cea mai înaltă decorațiune a Germaniei, adecă aceea a „Vulturului negru“.

Etă toastele:

Împăratul Wilhelm, ridicând paharul pentru regele Italiei, a dis:

„Îți dic bine ai venit, nu din etichetă, ci din toată inima. Bine-venit să fie fiul cavalerescului Umberto, fără pată și fără frică, credinciosul aliat de care o să-mî amintesc cât voi trăi; bine venit să fie regele splendidei Italiei, pământul visurilor noastre, inspirătorele poezilor și artiștilor noștri; bine venit să fie credinciosul aliat după reînnoirea pactului, care ne legă împreună cu nobilul nostru aliat Francisc Iosif, pact reînnoit în toată forța lui, care atâția ani a dat Europei pacea și care cu ajutorul lui Dumnezeu va asigura pentru timp îndelungat.

„In această salutare de bucurie, întreaga patrie germană strigă: trăescă regele Italiei! Ura! ura! ura!“

Regele Victor Emanuel a răspuns cu următoarele cuvinte:

„Sentimentele de adevărată afecțiune exprimate de Majestatea Voastră pentru țera mea, pentru casa mea și pentru persoana mea, sunt o garanție prețioasă de amicitie, pe care și eu o dau din toată inima.

„Imî amintesc cu emoțiuni de adınca afecțiune frătescă a tatălui vostru pentru al meu, de afectuoasă intimitate a buniceilor noștri.

„Cu simbolul acestor amintiri, popórele noastre vor continua a face progrese pe calea civilizațiunii, progrese deja sprijinite de vechea alianță, pe care toți o recunosc ca o eră de pace.

„Cu această dorință, béu în sănătatea împăratului și a familiei sale și pentru prosperitatea puternicei Germanii, de la care radiază o așa mare splendóre de muncă și sciință.

„Trăiescă împăratul!“

*

Visita solemnă a regelui Italiei s'a terminat prin binecuvântarea drapelului la arsenal, după care Majestatea Lor s'au dus la palat.

Împăratul a comunicat regelui Italiei, că a conferit, cu ocazia reînnoirii triplei alianțe, d-lui Zanardelli, presidentul consiliului de miniștri italian, ordinul „Vulturului negru“. D-l Prinetti a primit ordinul meritului „Coróna Prusiei“. Regele Victor Emanuel a remis personal d-lui de Bulow, ordinul „Anonciatei“.

Instalarea de protopop în Clușiu.

Clușiu, 28 Aug. n. a. c.

O viură bucuriă a produs în toate părțile societății românesce simțitóre din Clușiu și jur, alegerea d-lui Dr. Elie Dăianu de protopop al tractului gr. cat. al Clușului. Atât inteligența, cât și poporul și-a dat toată silința, ca să-i facă o vrednică primire.

În 27 l. c. dimineța a plecat o deputațiune, sub conducerea d-lui I. Beres la Blașiu, spre a saluta în numele tractului pe noul protopop și a mulțumi Escelenței Sale Metropolitului pentru potri-vita alegere. Acestă deputațiune a predat noului protopop un bréu roșu, ca semn de stimă și venerațiune din partea fiitorilor săi parochienî, rostind d-l I. Beres, conducătorul deputațiunii, cu această ocaziune o vorbire, la care a răspuns d-l Dr. Dăianu adénc emoționat.

La óra 1 p. m. au plecat cătră Clușiu împreună cu deputațiunea venită din Clușiu pentru întîmpinare și cu mai mulți prietini din Blașiu, anume: comisarul Metropolitului Reverendissimul domn canonic Gavrilă Pop, A. C. Domșa, profesorul de cant Nicolae Ionaș, tatăl noului protopop octogenarul Ioan Dăianu, preotul Toțianu și alții.

La gară din Apahida, îl așteptă inteligența din Clușiu și poporul, care a mers anume într'un convoiu lung de trăsuri pentru întîmpinarea iubitelui lor paroch și protopop. Punct la 5 ore sosesc trenul de cătră Blașiu, fiind întîmpinat din partea celor din gară cu un întreit „să trăiescă“. Oprindu-se trenul, se cobórá mult doritul nou protopop Dr. E. Dăianu, împreună cu comisarul consistorial și ceilalți, oprindu-se înaintea mulțimei, ce i-a ieșit înainte spre întîmpinare. D-l Stefan Roșianu adresându-se mai întăiu cătră comisarul consistorial, după aceea cătră noul protopop, rostesc un discurs de salutare, din care est-tragem următoarele:

Prea onorate d-le protopop! În numele și în reprezentanța preoțimeii și învățătorimeii și a credincioșilor gr. cat. în număr de peste 28.000, am venit cu plăcere la marginea din spre răsărit a propopiatului, de unde lumină de viață dădátore așteptăm, pentru-ca să plec înaintea ta stéglu pe care scrisă este dragostea și stima ce îți păstrăm. Bucuria și mândria ne-a adunat pe toți aici; bucuria, căci ni-se dă ocazie deja acum să ne manifestăm sentimentele nefățărite de dragoste și mândrie, căci caracterul tău moral, caracterul tău adevărat preoțesc, pregătirile tale frumoase, trecutul tău scurt, dér bo-

gat în fapte bune și cu deosebire sentimentele tale față de sórtea poporului și a bisericeii, ne dau garanție deplină, că vei fi un povățuitor înțelept, un conducător nenfricat și un bun părinte. Noi credem, că calea ta și în viitor va fi calea muncii cinștite, că învățăturile, ce le vei propovădi adevărate vor fi, și direcțiunea ce vei lua, va fi corectă.

Credem, că vei susține pururea sus și tare stindardul moralității, pe care nu-l vei preda din nici o considerațiune. Pășesci iubite prietine pe un teren foarte spinos, dér pe terenul acela, pe care mai mult bine poți face némului tău și unde mai multe merite poți să-ți împletesci în curând, cari pentru tine vor fi mângăere, ér pentru noi pilde pe carierele noastre, îndreptare în acțiunile noastre și încurajare în realizarea dorințelor și nisuințelor noastre.

După această frumoasă vorbire, pășesc înaintea inteligențelor învățător d-l Ioachim Pop și în numele învățătorimeii gr. cat. a tractului Clușului salută pe domnul protopop.

D-l Dr. Dăianu a rostit la Apahida următoarea cuvântare:

Vedénd această strălucită manifestație de dragoste și alipire și dându-mî sémă de ilușiile strălucite ce ved, că Vi-le faceți de venirea mea aici, ar trebui să mă retrag chiar de la marginea acestui tract dinaintea grelei sarcini, ce mă așteptă.

O dic această nu ca o frasă, căci nu sunt omul fraselor, ci din o adéncă convingere, tocmai pentru-că mî dau bine sémă de greutățile, ce mă așteptă, cât și de slăbiciunile inerente ómenilor; o dic pentru-că am înaintea ochilor pe marii lucrători ai bisericeii orientale Ioan Gură-de-Aur și Sf. Vasile-cel-mare, cari deși inzeștrați cu talente superioare și investiți cu toate sciințele timpului lor, totuși când au fost să fie investiți cu demnități bisericesci, au fugit în pustie, nesimțindu-se vrednici de a primi onoruri mai pre sus de-a izerilor. Cu atât mai virtos ar trebui noi, simplii muritori și ómeni de rând, ca să ne retragem dinaintea ástor fel de grele demnități. Și decă totuși primesc demnitatea de paroch al Clușului, pe care m'am hotărît să o primesc și în-deplinesc, o fac întăiu pentru-că la această m'a trimese Inalt-Prea-Sfințitul și iubitul nostru Metropolit Dr. Victor Mihalyi (Vii ovațiunii la adresa Metropolitului), întărindu-mé într'un ónóra ei.

Și mă încred în fine în concursul frățesc al preoțimeii acestui tract, dintre cari ved vrednici reprezentanți distinși cu onoruri ale hárniceii preoțesci, și în ajutorul ce sper, că mi-l vor da și corpul învățătoresc, care s'a grăbit să mă salute aici la marginea tractului, cât și lamura inteligenții române din Clușiu, care consicie de poziția demnă a acestui centru, sunt sigur, că doresce să conlucre cu o nouă însuflețire la desvoltarea și înflorirea bisericeii și a școleii noastre.

Mai fu salutat d-l protopop din partea d-șorei Leontina Moga, care la sfîrșitul vorbirei îi predă noului protopop un frumos buchet de flori adunate de pe câmpiile tractului, la ce d-l Dr. Elie Dăianu răspunde emoționat până la lacrimă.

De aici plecară cu toții într'un convoi lung de trăsuri cătră Clușiu, în frunte c'un echipagiu frumos împodobit, tras de patru cai.

La marginea Clușului noul protopop e întîmpinat de-o mare mulțime de inteligență și popor, în numele cărora d-l G. Cante, mare proprietar în Clușiu, îl salută cu următoarele cuvinte:

Prea Onorate d-le protopop!

La marginea acestei vechi cetăți, de unde atât vifor a pornit, își dic într'o di de senină pace, în numele poporului credincios: „Bine ai venit părinte!“

Bine-ai sosit aici, unde te întîmpină o mamă veduivită: „Nația românescă și Orfanele ei odrasle: Limba și Legea, abia strecurate prin vremuri!“

Bine ai ajuns părinte, aici unde te așteptă o școlă părășită, ca să o redeschii, să pótă străbate lumina veacului, o biserică ruinată, ca să o ridică, să între în ea „Împăratul Mării!“

Dumneđeu veghiătóriu peste sortile popórelor, voie și putere să-ți dea și pașii să-ți fie urmați de isbândă!

Să trăiți într'un mulți ani!

La această vorbire d-l Dr. Dăianu răspunde mulțumind pentru sentimentele de alipire.

De aici urcându-se cu toții érăși în trăsuri, plecară la biserica, ce era frumos

împodobită cu verdéță, în curtea bisericeii fu întîmpinat d-l Dr. E. Dăianu de cătră curatoratul bisericeii, în numele căruia d-l jude Leontin Pop îl salută pe noul protopop în scurte, dér cuprindétóre cuvinte, la cari d-l Dr. E. Dăianu mulțumesc într'un discurs avéntat.

**

Joi în ziua Sfintei Marii s'a celebrat instalarea nou alesului protopop.

Biserica era frumos împodobită atât pe dinăuntru, cât și pe din afară. Inteligență și popor grăbeu cu toții la biserică, ca să vadă pe cel dorit. Au fost de față afară de Clușieni și o mulțime de preoți și protopopi din jur și alți onorațorii, cât și vre-o căți-va din depărtări mai mari, între cari am putut observa pe d-l George Pop de Băsesci, pe frații Francisc și Alesandru Hossu din Deva, și alții.

O delegație condusă de d-l adv. Dr. Aurel Isacu invită pe d-l canonic și comisar consistorial Gavrilă Pop la actul instalării. La 9 ore se începe serviciul divin sub conducerea acestuia din urmă asistat de noul protopop Dr. Elie Dăianu, de fostul administrator protopopesce Stefan Roșianu, părintele Augustin Giurgiu și diaconul Vasile Moldovan. Răspunsurile liturgice le-a executat, sub conducerea d-lui Ionașiu profesor de cântări în Blașiu, un cor compus din mai mulți preoți și învățători din jur.

După cetirea Sf. Evanghelii d-l canonic G. Pop ține cuvântarea de întroducere. Cu toții îl ascultau cu drag pe acela, care numai cu vre-o deuce ani înainte s'a depărtat din mijlocul Clușienilor a căror iubit și înțelept păstor a fost el un șir îndelungat de ani. Într'o frumoasă vorbire, în decursul căreia îi predă noului protopop cheile bisericeii, Evanghelia și celelalte cărți bisericesci cu insigniile puterii preoțesci, invită pe preotul Aug. Giurgiu să dea cetire actului de numire arhieriscopesc și a actului prin care e numit D-sa comisar întroducător din partea Exel. Sale Metropolitului.

După sfîrșirea vorbirei de întroducere noul protopop se urcă în amvon și emoționat până la lacrimi, vedénd cu câtă iubire este întîmpinat din toate părțile, ține o prea frumoasă cuvântare, pe care o încheiă cu o pătundétóre rugăciune.

După serviciul divin d-l Dr. Dăianu mergénd la locuința sa provisorie la hotelul New-York, a primit aici deputațiunile, cari s'au dus să-l bineventeze ca nou protopop instalat al Clușului.

Deputațiunile s'au prezentat în următoarea ordine: deputațiunea preoților gr. cat. ai tractului, condusă de admin. protop. Ștefan Roșianu; a curatoratului bisericeii gr. cat. din loc, condusă de cătră d-l jude în pens. Leontin Pop; a bisericeii suróri gr. orientale din loc condusă de protopresbiterul Iuliu Roșescu; a institutului „Economul“, condusă de d-l președinte al institutului Dr. Aurel Isacu; a învățătorilor gr. cat. ai tractului, condusă de învățătorul I. Murășan; a meseriașilor români, condusă de președintele soc. Vas. Podóba; a reprezentanților pressei, condusă de adv. Fr. Hossu-Longin; a tinerimeii universitare, condusă de cand. de adv. Ioan Giurgiu, după care au urmat apoi amicii și cunoscuții sərbătoritului.

După bineventarea această a urmat un banchet festiv în ónóra noului protopop, la care au luat parte, afară de comisarul consistorial, cam vre-o 60 persoane dintre cari mi-am remarcat pe următorii: D-l protop. Iuliu Roșescu, George Pop de Băsesci, frații Alesandru și Francisc Hossu-Longin din Deva, Dr. Aurel Isacu, Dr. Amos Francu, Dr. Cassiu Maniu, Vasilie Podóba direct. „Economului“, colonelul în pens. Veles, protopopul din Feiurd Augustin Cosma, admin. protop. Șt. Roșianu, marele proprietar din Clușiu Havasi, Ioan Beres, protopopul Cojocnei, o mulțime de preoți și învățători din tract și un frumos număr de studenți universitari.

Toaste s'au ținut mai multe, între cari d-l Ștef. Roșian pentru Escel. Sa Metropolitul Dr. Victor Mihalyi, Dr. Aurel Isacu pentru Dr. Dăianu, prof. Florantin Popp pentru protopresbiterul gr. or. Iuliu Roșescu, Iuliu Roșescu pentru Dr. Dăianu și buna înțelegere între bisericile suróri, protop. Augustin Cosma pentru canonicul Gavrilă Pop, Dr. Francu pentru țeranul român și în deosebire pentru octogenarul țeran Iosif Dăianu, tatăl nou alesului protopop; au mai toastat d-nii George Pop de Băsesci pentru Dr. Dăianu, care i-a mulțumit, Ioan Beres pentru filantropul mare proprietar din Clușiu S. Havasi, ș. a.

După aceea s'a dat cetire număróselor telegrame de felicitare sosite din diferite orașe și ținuturi.

Cu acesta Rvdss. D-n canonic într-o în-
sufletire generală ridică masa la 5 ore
p. m. care a încheiat șirul frumoselor
serbări.

L. R.

SCIRILE DILEI.

17 (30) August.

Monumentul lui I. C. Brătianu.

„Figaro” scrie următoarele: Artă franceză
vine să reporteze un nou succes în țera
Carmen Sylvei. În adevăr sculptorului
Ernest Dubois, autorul monumentului lui
Bossuet destinaat la catedrala din Meaux,
România i-a comandat statuia lui Brătianu,
marele patriot. Artistul ne arată ierî
opera sa terminată; un grup compus din
Brătianu, din patria română, ridicând dra-
pelul său, ale cărui cute fălfăie cu mân-
drie în vânt și din un soldat salutând
tînăra Românie. Acest grup ocupă partea
superioară a monumentului, care are apröpe
înălțimea aceluia a lui Gambetta din piața
Caroussel, și a cărui întregime se comple-
tăză din 8 alte figuri împrejurul pedestala-
ului și ale celor patru colțuri ale funda-
mentului și din bas reliefuri povestind,
prin scene magistral redade, venirea Re-
gelui Carol în 1866 și primirea entusiastă
a poporului său la întrarea în București.

Din Hălchiu ni-se scrie cu data de
11 August v.: Ađi e săptămăná s'a îm-
provisat în comuna Hălchiu o producțiune
în șeöla românească de acolo. din partea
a trei tineri, cari au vizitat pentru o ąi
pe părintele nostru T. Roșca. D-l V. Bran-
nicea a ținut o instructivă conferență des-
pre însemnată biblioteca la șeöla, în
care pe lângă subiectul strict dîs a mai
atins și alte cestiuni sociale românești de
mare importanță. D-l Z. Bârsan a decla-
mat poporului poesia „Peneș Curcanul” de
V. Alexandri, îmbrăcat în costum de cur-
can. A mai declamat apoi „Soldatul lui
Tepeș” de Aricescu. Tînărul Sofr. Roșca,
fratele părintelui, cu frumoasă-i voce de
tenor a cântat mai multe doine. Afară de
aceștia au mai cântat și declamat feciori
și fete din localitate. Toți au fost resplă-
tiți cu aplauze prelungite din partea Ro-
mânîlor Hălchieni, cari însufletîți s'au gră-
bit cu mic cu mare să le asculte graiul
celor cari vrău să le vorbescă. Nu trebuie
să uit primirea românească, ce li-s'au făcut.
Dela gara Bod au fost aduși într'o trăs-
sură cu patru cai și însoțiți de șese că-
lărași îmbrăcați în costume naționale.

**O alegere de învățătoare, și încă
ceva.** În ąiua de 24 August a fost alege-
rea de învățătoare în comuna Cizeriu (Să-
lagiu), și s'a ales din trei candidade d-șora
Maria Orianu. După actul alegerii nume-
rösa inteligență s'a prezentat în casa pă-
rintîlor domnișorei, spre a-și exprima felici-
tările. Aici s'a servit un prânđ, la care
s'au pronanțat mai multe toast. Era de
față și d-l vicar al Sălagiului, Alimpiu
Barbolivici. — Până aci töte-s bune. Dăr
s'o fi întemplat să fi fost p'acolo și vr'un
individ, care are mănăcărimea scrisului la
jurnale și s'a apucat să scrie o coresponden-
tență la „Ellenzék” din Cluși. Și după
ce a descris alegerea și ospățul, adaögă:
„Atât conversația, cât și toastele s'au ținut
în limba maghiară”.

Nouă nu ne vine a crede, că la un
prânđ dat din incidentul alegerii unei Ro-
mânăce la postul de învățătoare, în casele
unui Român și fiind de față vicarul Să-
lagiului, cunoscut de sentimentele sale
bune românești, să se fi disprefuit atât
de mult armoniösa nöstră limbă, în cât
să fi conversat și toastat unguresce.

Contele Tisza Laszlo, fratele fos-
tului ministru-presedinte Tisza Kalman, a
murit alaltăeri în Gmunden. Era sprijini-
tor credincios al politicei fratelui său, în
dietă însă n'a jucat vr'un rol mai însem-
nat, a lucrat pe teren bisericesc și a fost
și președinte al societății honveđilor. Era
socrul fostului fișpan al comitatului Tăr-
navai-micîi, Sándor János comisar guver-
nului sėcuesc.

Sfășiat de un urs. Generalul Var-
tiadi și-a aranjat o grădină de animale la

o moșie a sa din județul Vlașca. Înainte
de asta cu o sėptămăná a scăpat un urs
din această grădină și cutreerând câmpii
și pădurile, ajunse în hotarul comunei
Ciolanu, unde a rănit pe un băiat, care
păzea caii. Acesta a putut să scape nu-
mai grație ajutorului unor căni puternici,
pe cari fi avea cu sine. Ursul a dispărut
în pădure, Dumineca trecută a eșit din
nou la ivélă și s'a aruncat urlând asupra
țeranului Voicu Ducețu. Intre om și urs
s'a născut o luptă crâncenă piept la piept.
Din nenorocire ursul a eșit biruitor, sfă-
șind cu desevîrșire pe Voicu, așa că n'a
rėmas din el, de cât o grămadă de carne,
pe care au cules'o a doua ąi din töte gro-
pile, ca să-i facă înmormentarea.

Invătător înecat. Din S.-Miclăușul
mare se scrie, că învățătorul Ioan Toldi
s'a înecat dĭlele acestea în Mureș. Învė-
tătorul, care nu era de cât de 24 ani, se
scaldă și din nebăgare de sēmă a fost
luat de vârtej. Nisce morari, cari erau în
aproapie, au sărit în ajutorul lui, atunci
însă era prea târđiu, căci învățătorul dis-
păruse.

Congresul apicultorilor. Astădi în
30 August se deschide în Timișöra con-
gresul apicultorilor (stuparilor) germani,
austriaci și unguri. La acest congres va
participa și ministrul de agricultură Iga-
nie Daranyi. Congresul va dura până la 5
Septemvrie și va fi împreunat și cu o es-
posiție de miere și alte lucruri de ale
apiculturii.

A vrut să fure un copil. O țigancă
corturărăsă trecea alaltăeri pe străđile
Oraviței. Înaintea unei case stetea un bă-
iețel, fiul inginerului Marcsekényi. Fata
în îngrijirea căreia fusese dat băiatul,
plecase pentru un moment și lăsase bă-
iatul singur. Țigancă l'a luat în brațe, l'a
înfășurat în nisce sdrențe și-l ducea să-l
pună în căruță. Din norocire tocmai atunci
se întörse fata și vėđënd, că băiatul a
dispărut, s'a luat după țigancă și i-a luat
copilul. Ömenii, cari se adunaseră, erau
cât pe aci, să o sfășie pe țigancă.

Serbare de copii. Măne, Duminecă,
la casa de tir serbare de copii.

Clopotele din Botiz-Oșvarău. Un
turist din părțile sătmărene ne scrie, că a
fost dĭlele acestea în comuna Botiz-Oșva-
rău și a asistat în frumoșă biserică de
acolo la sfânta liturghie, remănend foarte
încântat de pietatea credincioșilor și de
cântările armoniöse, ce le-a auđit. Eșind
din biserică a vėđut cum s'au apropiat
nisce parochienii de venerabilul lor preot,
întrebându-l: „D-le Părinte! Auđim, că
vreți să ne vindetți și clopotul cel mare.
Asta se nu o faceți. Că de multe rele
ne-a scăpat pe noi acel clopot, alungân-
du-ne grindina și potopul de pe hotar”.—
Părintele le-a esplicat ömenilor, că nu
clopotele, ci grația divină ęne scapă de
töte relele și că de multe ori s'a întem-
plat, că ömenii cari au tras clopotul pe
vreme de furtună, tocmai prin această miș-
care facend curent, au atras trăsnetul și
au rėmas morți pe loc.

Este de mirat, cât de cu greu pė-
trunde adevărul în popor și cât de mult
ține poporul la credințele sale deșerte!

Petrecerea Brașovechenilor. Atra-
gem din nou atențiunea publicului nostru
românesc din localitate asupra petrecerii
cu cântări, declamațiunii și teatru, ce se
va da mâne sēră, Duminecă, din partea
membrilor corului bisericeii gr. or. din
Brașovul-vechiu, în grădina hotelului „Po-
mul verde”. Inceputul la 7¹/₂ öre sėra.
Intrarea de persöna 1 cor., de familie (ă
3 persöne) 1 fl. 20 cr.

**Concertul domnișorei Honigber-
ger.** Atragem din nou atențiunea asupra
concertului anunțat deja al domnișorei Ho-
nigberger, pentru care se manifestă un
vîu interes în cercurile amatorilor de mu-
sică. Nicî nu e de mirat, că Brașovenii se
interesăză, de öre-ce concertanta este ori-
ginară de aici, și afară de acesta numele
ce și l'a căștigat, precum și programul bine
ales garanteză de un succes desăvir-

șit. Biletele s'au vîndut deja în mare parte
la domni Simai și Orendi, așa că cei in-
teresați trebuie să se grăbescă.

Musica comunală va cânta sėptė-
măna viitoare, precum urmėză: Duminecă
la örele 11 a. m. pe promenada de jos,
Lunî la örele 6 p. m. pe promenada de
jos, Joi la örele 6 p. m. pe promenada
de jos, Vineri la örele 6 p. m. în parcul
Rudolf.

Villa Kertsch. Atragem atențiunea
publicului, care petrece în vilegiatură la
Brașov, asupra vilei Kertsch, situată lângă
palatul de justiție, unde se află odăi aran-
giate cu tot confortul, ır în parterre res-
taurant cu grădină.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage
atențiunea on. public străin, că la cumpė-
răturile, ce le face, să aibă în vedere firma
M. L. Laszlo succesor luiu Popp, ąergu
Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se
vind cu prețuri reduse töți articuli de
seson.

Pentru onoratele dame. E de-ajuns
o comandă de probă pentru a-se convinge,
că veritabilul lapte de castraveți engleșesc
face să dispară pistruile de pe obraz, petele
de Maiu și tot felul de necurățenii ale feței
și înviorăză pielea. La esposițiile din Pa-
ris și Viena a fost premiat cu medalia
de aur. Prețul 1 sticlă 2 Coröne, săpun
de castraveți 1 coröna, pudră 1 coröna 20
bani. Calitate veritabilă englezescă, se ca-
pėtă la farmacistul G. Balassa din Timi-
șöra, unde sunt a-se adresa comandel. Se
găsește în töte farmaciile.

Sf. Maria la Sinaia.

— 29 August

Pentru ąiua de Sf. Maria au sosit la
Sinaia peste 1000 de persöne. De aseme-
nea un număr considerabil de țeranî de
prin împrejurimi. De diminetă, încă frumö-
sul oraș avea un aspect sėrbătoresc. La
mănăstire, după oficierea serviciului divin,
s'a făcut obișnuitul hram al acelei mă-
năstirii.

Au asitat AA. LL. RR. Principele
Ferdinand și Principesa Maria, micul Prinț
Carol, D-na Mavrogheni, Miss Folliot și
d-l colonel Antonescu. Biserica era förte
frumos împodobită.

Un alt serviciu religios s'a oficiat în
paraclisul din curtea mănăstirii, rezervat
pentru popor. Cereemonia s'a terminat la
örele 10 și jumătate, când AA. LL. RR.
Principii moștenitori au plecat la palat.
Starețul i-a condus până la eșirea din cur-
tea mănăstirii. După serviciu starețul cu
călugării au împărțit pâne, vin și brânză
la 300 de sėraci, după cum se obișnuiese
în fie-care an.

După prânđ la örele 3 în sala Casino
s'a dat o producțiune în scopul zidirei
unei șeöle higienice în Sinaia-sat, șeöla
condusă de prezentul de d-na învățătoare M.
Stănescu. Programul acestei producțiunii
a fost cât se pöte de variat și de bine
eșecutat. A cântat corul diferite bucăți
naționale, s'au declamat mai multe poesii
și dialoguri și la sfirșit s'a jucat piesa tea-
trală „Jeu Marie” de Riehep.

Două fetițe de șeöla în costume co-
respundătoare rolurilor, au declamat în mod
dialogat piesa „Sergentul” de V. Alexandri.
Ți era mai mare dragul să le veđi. Sergen-
tul obosit, schiop, cu hainele rupte, se
öpresce să se odihnescă. Aude sunând
tropotele și vede venind spre el o cėtă
de öste împărătescă în frunte cu colonelul.
Dialogul dintre ei a fost nespuse de rėușit
și când colonelul îl întrebă pe sergentul,
de ce a fost decorat și acesta îi rėspunde:

Sei eu? Ci-că drept plată,
Că am luat eu stėgul redutei și pe dată
Cu el strėpuns de glönte ne-am prăbușit în șanț,

töte inimile au tresărit de mândrie națio-
nală, vėđënd mândria și energia, cu care
fetița-sergent a sciut să predea aceste
versuri.

La sfirșit băeții și fetițele de șeöla
au jucat jocuri naționale, îmbrăcați cu töți
în costume românești. Era un tablou demn
de vėđut.

Piesa „Jeu-Marie” a fost jucată de
cunoscători în ale teatrului. A dat bine-
voitorul concurs d-șora Voiculescu, elevă

la Conservatorul din București, ır pentru
rolul principal a fost chemat de cătă pri-
măria orașului Sinaia tînărul artist Z. Băr-
san, care a fost rėsplătit din partea publi-
cului cu ovațiuni sincere și dărmit de comună
cu un splendid buchet de flori.

Producțiunea s'a terminat, la 5 și ceva,
lăsând o frumoșă impresie celor cari au
fost de față.

Correspondent.

Avis

pentru adunarea gen. a „Asociațiunii”, ce se va țină
în Oravița la 14 - 15 Septembrie a. c. st. n.

Comitetul aranjator pe lângă progra-
mul oficios a mai proiectat următoarele:

1) Sămbătă în 13 Septemvre sėra la
8 öre convenire în grădina hotelului „Co-
röna”.

2) Duminecă în 14 Septemvre: a) la
9 öre dim. serviciu divin în biserica gr. or.
din Oravița-montană. b) la öra 1¹/₂ ban-
chet în grădina hotelului „Coröna”. c) la
öra 4. d. m. petrecere poporală în curtea
bisericeii. d) Sėra joc în sala hotelului „Co-
röna”.

3) Lunî în 15 Septemvre: Sėra musică
în grădina de tir.

4) Escursiuni la Anina, Ștaer, Marila,
Valė-Ciclova, Călugăra, eventual isvorul
Coronici și Ochiiu Beiului.

Cuartaie se vor reserva numai acolor
öspeți, cari mult până în 5 Septemvre vor
anunța la adresa institutului „Oraviciana”
participarea lor la adunare și öra sosirii.

Bilete pentru banchet à. 5 cor. se
vor da numai acolor persöne, cari se vor
anunța până la termenul fixat mai sus.

Cei-ce voesc a participa la excursi-
nea cu trenul ce plėcă la öra 5.14 dim.
spre Lișava-Crașova-Anina, au să se
anunțe la locul amintit mai sus până în
14 Sept.

Comitetul aranjator.

ULTIME SCIRI.

Tușnad, 30 August. În ședința
de ırî a congresului secuesc, secțiia
pentru emigrări, Barabas Endre a
îndreptat un violent atac contra Ro-
mânăcei. Vorbind despre starea Un-
gurilor (Sėcui, Ciangăi) cari trăsesc
în România, a dĭs, că ei sunt ro-
mânisați în mod brusc. Guvernul
român a interdĭs cărțile din Unga-
ria în șeölele maghiare. Cei 100,000
romano-catolici maghiari n'au biserici,
nici șeöle în România, refor-
mații au șeöle primare, dăr de la
1894 încöce pe bani maghiari se
predă româneșce în șeölele acestea
limba română, istoria, geografia.
Miseriile acestea le atribue Barabas
slăbiciunii reprezentanței diplomatice
care nu apėră interesele maghiare.
Preține într'o moțiune, ca oficiul
de externe din Viena să aplice func-
ționarî maghiari acolo unde trăsesc
Maghiari în număr mai mare, și să
facă a-se respecta independența de
stat. Moțiunea a fost primită.

Berlin, 30 August. Contele Bă-
low și ministrul italian de externe
Prinetti a avut ırî o conferență.

Petersburg, 30 August. A pro-
dus mare senzație șeörea, că prințul
Obolensky, guvernatorul din Charkov,
a fost chemat la Țarul, care vrea
să se informeze personal asupra ca-
uselor revoltei țărănescă. Țarul însuși
desaprobă mijlöcele crudele, ce
le aplică Obolensky față de țeranî.
În același scop a sosit aici și gu-
vernatorul din Jaroslavl.

Literatură.

A apărut „Almanachul” societăți-
i „Petru Maior” Budapesta 1901 cu un con-
ținut bog-ț și ilustrat. Formă 8° cu 144
pagini. Prețul 4 coröne. Se află de vėndăre
la Tipografia A. Mureșianu cu prețul indica-
cat, plus 35 bani porto.

Publicare de concurs.

Societatea acționară de imprumut și păstrare „Mercur” din Năsăud a votat anul curent din suma destinată pentru scopuri filantropice, suma de 30 corone cu menirea de a-se premia acel învățător dela școlile confessionale de pe valea Someșului, care arată cel mai mare progres pe terenul pomăritului și care sumă s'a pus la dispoziția subscribului presidiu.

În conformitate cu hotărârea comitetului reuniunii d. d. 3 Iulie a. c. pct. III al prot. prin acesta pentru suma indicată se publică concurs, având doritorii de a câștiga acest premiu, a-și înainta concursul la acest presidiu până la 15 Septembrie a. c.

Concurenții pe lângă facerea unei schițe simple a grădinii de pomi de la acea școală (nu a grădinii economice comunale) — vor avea a arăta în concursul lor pozițiunea, împărțirea grădinii și soiul pomilor, ce cultivă în ea. Câți oiți are în fie-care tablă? Câți neoltoiți? Câți oiți vinde pe an și respective distribuie locuitorilor din comună și jur? De când funcționează ca învățător în respectiva comună și când s'a înființat grădina de pomi?

Pe scurt va da și alte deslușiri cu referință la calitatea pământului, timpul și modurile de altoire, ce priesc mai bine în acest ținut.

Despre starea faptică a grădinii de pomi, cum și despre adevărătatea datelor așternute prin concurrent, subscribii presidiu se va convinge în persoană, eventual prin alt delegat al său.

Presidiul reuniunii învățătorescilor gr. cat.
„MARIANA”.

Năsăud, la 20 August.

Vice-președinte: *Ignățiu Seni.* Secretar: *Clement Grivase.*

Mulțumită publică.

La petrecerea de vară ținută în Dicio-Sân-Mărtin la 2 August n. 1902 au binevoit a contribui cu bani următorii P. T. domni:

Eugen Bianu not. Făget 16 cor., Sofron Oprea, proprietar, Someșelnic 6 cor., Moise Birtolon, not. Lăscud 5 cor., Teodor Vancea, cancelist cotens D.-S.-Mărtin, Ioan Boer paroch Lechința-de-Mureș, Augustin Nascu inv. în Ciavașul-de-Câmpie, familia Șandru Sighișoara, Dr. Eliă Dăianu prof. Blăși, Ioan Anca, paroch Subpădure, Alesandru Moldovan, proprietar Chirleu, Pekri Sándor proprietar D.-S.-Mărtin, Pekri Deues, cassar de bancă D.-S.-Mărtin și Petru Șogan Cerghidul-mare câte 2 cor.

Ilarie Vlad cancelist la jud. reg. Husen, Nicolau Costea inv. pens. Boziaș, Simeon Muntean not. cerc. Blăși, Vasile Suciu prefect la tipogr. Blăși, Voș Găbuc primar com. D.-S.-Mărtin, Eugen Răduțiu preot Cerghizel, Simeon Caluțiu, adv. D.-S.-Mărtin, Emil Vlăsa proprietar Săncel, Vasile Pop proprietar Cuștelnic, Silviu Andrei not. Totol, Ioachim Langa paroch Tătărlău, Dr. Báthori Béla protofisic D.-S.-Mărtin, Kedves Jozef, vice-notar comitatens, D. St. Martin, veduva Martz, Frigyes D.-S.-Mărtin, Alesandru Morariu cand. de avocat, Elisabetopol, Henrich Bach, hotelier D.-S.-Martin, câte 1 cor. Era oferte benevole s'au primit dela d-nii: Dr. Vasile Hossu canonic-prelat Blăși 10 cor., Alesandru Uilăcan, canonic Blăși 10 corone, Dr. Laurențiu Pop, avocat Abrud, 5 cor., Dănilă Muntean not. Cuciu 5 cor., Petru Nirăștean paroch Ernot 3 corone.

Tuturor acestor P. T. Domni, cari au binevoit a contribui și a ne trimite oferte benevole, în numele comitetului aranjator le aduc și pe această cale cea mai mare mulțumită.

Dicio-Sân-Mărtin, 22 Aug. n. 1902.

Laurențiu Pascu,
casarul petrecerii.

Productele agricole ale țeranilor.

D. Ion Kalinderu, administrator al Domeniului Coronei, a trimis agenților Domeniului următoarea interesantă și instructivă circulară:

Este în deosebire cunoscut, că produsele agricole recoltate de locuitorii independenți decât anii au fost buni și răi, sunt de obicei inferioare celor obținute de proprietari și arendași, atât ca cantitate, cât mai ales în ce privește calitatea.

Causele pentru cari țeranii au mai puțin produse slabe, sunt multe. Printre cele dintâi e sămînța, pe care nu o pun curată, alasă și de bună calitate, ci la întâmplare, fie din cea pe care o au ei din anul trecut, tot slabă, ne curățită, fie

cumpărată dela consătenii și de la speculanți. Mai este apoi faptul, că nu fac lucrările în condițiuni bune și la timp, ci tot-deuna cu întârziere, după ce au sfârșit pe ale proprietarilor și arendașilor.

Asupra acestor neajunsuri v'am atras adesea atențiunea, atât verbal, cu ocaziunea inspecțiunilor, cât și prin circulari. Selecționarea (alegerea) sămînțelor a format cum sciți, obiectul unui ordin anterior, prin care v'am dat îndrumări cum s'ar pute face cu mai multă înlesnire și v'am îndemnat a da locuitorii chiar sămînța de la noi, ér neexecutarea lucrărilor la timp mi-a oferit privilegiul să vă recomand, custăruință, desul de des a chibzui și a întocmi învoelile noastre agricole astfel, în cât și sătenii să potă munci pământul lor, negrăbiți la vreme, atunci când cere trebuința.

Amintesc acestea, nu pentru că nu s'ar fi făcut nimic pe domeniile noastre în această privință, ci pentru a vă atrage băgarea de sămă și asupra unor din celelalte cause. Doresc adevărat să vă vorbesc despre stringerea și păstrarea recoltelor de către țeranii, lucrări nu mai puțin însemnate, dér cari lasă mult de dorit, fie din nepricepere, fie din nepăsare, și cari au de urmare vânzarea cerealelor pe un preț mic.

Am constatat cu părere de rău, că unii din locuitorii n'au voit a treera cu mașinile noastre, cari li-s'au pus la dispoziție cu multă grabă și în condițiuni de tot lesnicioase.

Au preferat a treera după obiceiul vechiu, cu caii, în cât pe lângă risipă, pierdere de timp prețios, au adunat produsele în condițiuni cum nu se pôte mai rele, amestecate cu pământ, pléva, sămînțe de buruienii și alte corpuri străine, cari le scad valórea.

La vânzare. în loc să obțină un preț bun, potrivit, le desfac pe mai nimic, din pricină, că cumpărătorul nu le pôte întrebuința și revinde în starea în care se găsesc, ci e silit a le da la vânzător și trióre, cheltuială pe care natural trebuie să o scadă din preț.

Timpul e însă ban și aceștia, cu drept cuvânt, nu scad numai spesele proprii și ale, ci și vremea pierdută cu aceste operațiuni, în cursul cărora ar fi putut face cu folos alte afaceri.

Pentru cereale curate cu înfățișare plăcută și frumoasă, plătesc tot-deuna mai mult, dând prețul după cursul zilei. Cu cât produsele sunt mai curate și de calitate mai bună, cu atât și valórea lor e mai mare, dovadă sunt cele destinate pentru sămînță, cari trebuie să fie curățite cu îngrijire, alese, decât e cu puțință astfel, ca bobul să fie unul și unul, mare, plin, cu aspect frumos, sunt plătite mult mai scump de cât cele pentru morii și alte industrii.

O altă cauză, că țeranii nu se pot bucura, pe cât s'ar căde, de rodul muncii lor, e și împrejurarea, că unii pe lângă lipsa de îngrijire cu care le adună și păstrează, le arvunesc, le vînd chiar definitiv de cu iernă. E adevărat, că cei mai mulți fac acesta de nevoi bine justificate, sunt însă destui și din aceia, cari recurg la procurarea de bani pe această cale pentru trebuințe, cari s'ar pute amăna și se reduce, cum sunt de pildă cheltuielile exagerate ce fac cu ocaziunea botezurilor, nunțiilor, deceselor, etc. Pentru asemenea cheltuieli își vînd grânele cu atâtea luni înainte pe la cărciumarii din sat, samsari și alți misiți, cari mișună prin sate și profită de lipsurile momentane.

Sătenii nu-și dau sămă de rețel ce și-l fac singuri, nu se gândesc, că acești cumpărători sunt rapaci și nu le dau decât un preț derisoriu. Ei nu se duc cu mintea nică de viitor, care le-ar pute fi vitreg, decât nu s'ar face bucatele, băgându-i afund în datorii.

Acesta e un neajuns însemnat și trebuie să luptăm din toate puterile în contra lui, să-l combatem și să-l stîrpim prin mijloce potrivite.

Până la înființarea sindicatelor agricole, despre care v'am vorbit într'o circulară anterioară și care e idealul nostru, vă

învit, d-le agent, a sfătui pe săteni fără încetare, în adunările societăților culturale și economice, după ieșirea din sf. biserică, la câmp, cu un cuvânt ori de câte ori ve-ți avea ocazie, să se lase de obiceiurile de până acum și să caute și ei a-și însuși progresele cunoscute până aici în toate lucrările agricole. Profitul nu atîrnă numai de rodnicia unui an și de altuia, ci în bună parte și de modul cum lucrează și cum vinde. Acela care scie să lucreze mai bine, mai eștin și să vîndă la timp cu preț bun, e de două-ori câștigat.

Arățați-le din nou, că administrația noastră nu dorește mai bine de cât a le face toate înlesnirile, a pune la îndemâna celor lipsiți, mașinile noastre cu mecanicii trebuincioși, în condițiuni ușore. Pentru comune și locuitorii bogați, cari ar voi să se întovărășesc pentru a-și cumpăra treerătoare și alte mașini și unelte, suntem gata a îngriji de procurarea lor, în condițiuni favorabile și cu mari înlesniri de plată.

De asemenea în privința vânzării produselor locuitorilor de pe domeniile noastre, îi veți sfătui să se desfacă cu un moment mai curînd de procedeele de până aici. Să nu le mai dea pe nimic și încă de iernă pe la speculanți, ci decât nevoia e care-i îndemnă, să caute a o înfrunta, a o împlini pe altă cale mai puțin păgubitoare și să aștepte timpul când se vînd produsele și epocele când ar pute lua un preț mai bun, ca și voi să câștigați.

Unul dintre mijloacele prin care s'ar pute aduce de-oamenă o îmbunătățire în această privință, ar fi să își vîndă produsele prin mijlocirea noastră. Noi cunoscem mulți cumpărători serioși, suntem în curent cu prețurile și am pute face să li se plătescă mai bine, veți chibzui însă și veți întocmi lucrurile astfel, încât să nu avem neplăceri nici noi, nici locuitorii, dată fiind calitatea produselor și împrejurarea, că pentru a avea partidă mai mare trebuie întrunite mai multe cantități de calitate diferite.

Sciu că realizarea acestei idei e lucru greu, dér mai sciu că e de ajuns decât isbitiți o dată, de două ori. Locuitorii vădînd binele, ce li-l facem, se vor oferi singuri și nu mă îndoiesc, că cu toate pedicile ce veți întâlni, veți da totă silința ca unii ce cunoscetei firea țeranului, trăiți în mijlocul lor și să îndelestniciți cu agricultura despre care un mare orator roman a spus cu atâtea dreptate.

„Nimic nu e mai bun de cât agricultura, nimic nu e mai dulce și mai demn de omul liber”.

Administrator:
Ion Kalinderu.

ECONOMIA.**Folosul pomăritului.**

Pomăritul, atât ca ram lateral al economiei, cât și ca mijloc însemnat de sănătate (igienă), este de un folos neprețuit. Ca ram lateral economic este însemnat, pentru că pomii cu rădăcinile lor nu se nutresc din pătura aceea de pământ, care e destinată culturii bucatelor și legumelor, ci din pătura cea mórtă, care nu pôte fi folosită de aceea; ér ca mijloc de sănătate este însemnat, pentru că ne îmbunătățesc clima comunei și a ținutului, în care trăim, după-cum vom vedea și mai jos.

Pomăritul mai este însemnat și pentru că, pe lângă pome, ne mai dă și lemne de foc și pentru lucru. Apoi sunt ținuturi, cari afară de pomărit, nu mai sunt bune de alte culturi; sunt mai departe pământuri umede, mocirlose și nășipose, cari afară de cultura răchitelor, arimilor, salciilor, acașilor, ploșilor ș. a. nu sunt acomodate pentru alt-ceva.

Pomăritul este de însemnat din punct de vedere sanitar, pentru că prin foile pomilor se face aerul așa numit carbonic și se prefăce în oxigen și în aer neapărat de lipsă pentru răsufierea oamenilor și a animalelor.

O comună și ținuturi lipsite de pomii, arborii și pădurile mai multe, cu atât este mai plăcută și din punct de vedere sanitar, și din contră: cu cât este mai lipsit de aceea și de alte verdețuri, cu atât este mai neplăcut și mai nesănătos.

Pomăritul, arborii și pădurile, aduc un folos neprețuit și pentru economia câmpului, și anume: conservează timp mai îndelungat umedela pământului, nu lasă să se surpe cotele și pământul cel rău din acelea pe locurile cele bune și roditoare, ér pe lângă acestea mai adună și multă rouă peste nopți, așa că sămînțele nu pot fi părjolite pe timp de seacă, ca pe unde lipsesc pomii și arborii.

Comunele și ținuturile lipsite de pomii și păduri sunt lipsite de multe-ori și de ploii, deoarece este constatat, că ploile mai cu sămă la păduri se trag.

Afară de acestea, cine nu a vădit și nu s'a convins, cât stă de frumos și ce gust plăcut estetic au școlile, bisericile, piețele, stradele, drumurile și rîurile plantate cu pomii și arborii, unde cel ars de soare se poate de lucru de peste zi, își află câte-va minute și de odihnă și este scutit tot-odată și de aerul cel plin de praf, ce se ridică în urma carărilor și a căruțelor de pe strade și drumuri.

Pomăritul mai este privit astăzi și ca o cumpenă, cu care se pôte măsura gradul de cultură și de civilizațiune al popoarelor, deoarece s'a constatat, că cu cât un popor stă pe o treptă mai înaltă de cultură, cu atât el prețuesce mai mult și cultura pomilor, și la din contră: cu cât acela stă pe o treptă mai de jos a culturii, cu atât desprețuesce mai tare și cultura pomilor.

Să nu se prea mire deci așa tare economii noastre, că astăzi, de sus dela ministru, până jos la primarul satului toți sunt de un gând și o păr-re: ca să se lătescă și sporască cât mai mult pomii nobili prin grădinile, rămăturile și fênațele noastre. Acestea ordinațiuni au în vedere de o parte propriul nostru interes și folos, de altă parte este chiar și interesul, folosul și mărirea țerii, pentru că acum cu trenul umblă și oamenii streini prin țera noastră și decât ne ved grădinile noastre destul de mari și potrivite pentru cultura pomilor, pline de scății și alte buruienii nefolositoare, ba unele pôte chiar stricăcioase și veninoase, decât ne ved piețele, stradele, drumurile, rîurile și câmpurile noastre părjolite de arșița sórelui și fără de nici un pom și arbor pe ele, de sigur că nu ne vor lăuda, de sigur că nu vor dice. că suntem un popor cult, ba vor mai spune și scrie și altora, ce au aflat în țera noastră.

Pe lângă acestea folose obștești așa dicînd, pomăritul ne mai aduce și un folos deosebit prin pomele lui cari sunt o adevărată binecuvîntare a lui Dumnezeu pentru cel sărac, ca și pentru cel bogat. Pentru cel sărac. căci le mănăncă une-ori în loc de altă legumă de post, ér pentru cel bogat, că le mănăncă în urma altor mîncări mai grase, séu le pre-gătesce în felurite moduri, pentru a le pute păstra timp mai îndelungat pentru anul întreg.

Pomele au însușirea deosebită, că potolec și stîmpără setea și curăță sângele din trup de materiile de prisos și stricăcioase. De aceea le și recomandă doctorii de multe-ori și celor slabi și betegoși.

Ca în toate afacerile economice, așa și în privința culturii pomilor, America ne-

luat pe dinainte, deoarece numai în 1900 s'au esportat persee din Statele-Unite în preț de 320 milioane corone.

În Franța un orașel mic cu numele Boulbon esportază (vinde) pe an persee în preț de 150 de mii corone, un sat mic cu pământ pietros cu numele Cavailon esportază migdale în preț de 30 de mii pe an, őr orașul Lyon vinde pe an castane în preț de 4 milioane corone.

Ținutul Mühlhausen din Germania esportază cireșe în preț de 280 mii corone pe an. În Germania în mai multe ținuturi, economii au împuținat cultura bucatelor pe contul pomăritului și al economiei de vite, semnând pentru nutrirea acestora o parte însemnată a câmpurilor cu plante de nutreț.

Serbia esportază prune sau rachi fabricat din acelea în preț de 24 milioane de corone pe an, őr Bosnia în preț de 20 milioane de corone.

În patria noastră cele mai vestite ținuturi de pomărit sunt: Crișul-mare și Keckemét, cari în anul 1900 au esportat persee, alune și struguri în preț de peste un milion corone. Orașelul Göncz esportază persee în preț de 24 mii de corone pe an. Murășul-mare vinde pe an struguri în preț de 600 de mii corone, őr Maramureșul a vândut numai în anul 1900 mere în preț de 500 de mii corone.

Dăr se nu mergem așa departe! Aici e Cisădia de lângă Sibiu, despre care deși nu amintesc nimic statistica, totuși credem, că și ea esportază cireșe în preț tot așa de mare ca și orașelul Göncz din comitatul Torna.

Acestea câte-va dovezi, credem că sunt de ajuns, pentru a convinge pe fie-cine, de ce însemnate și folos mare este pomăritul și ce păcat mare face aceia, cari își lasă grădinile lor destul de mari fără de nici un pom în ele.

Ioan Georgescu.

O cereală nouă.

Ministerul agriculturii din statele-Unite a publicat acum de curind descrițiunea unei graminee cunoscută în Europa sub numele de *Emmer*.

Emmerul este un fel de cereală ca grăul și originea lui ca plantă cultivată datează de dinainte de timpurile istorice. El aparține familiei plantelor Einkern, forma sa e mai simplă ca cea a grăului și e probabil originală din sud-ostul Europei. Această plantă crește pe terenurile uscăcioase și rezistă la frig și la secetă. Ea se cultivă ađi în Helveția, în Serbia, în Germania, Rusia, Spania, Așia și până la un oare care punct în Franța și în Italia.

Rusia produce anual o cantitate considerabilă din această graminee și cea mai bună semință este aceea care provine din această țară. În Statele-Unite cultura acestei plante este încă la începutul ei, dăr indicațiunile sunt, că cultura sa va da o recoltă de o mare valoare ca pășune pentru vite, căci se spune, că dinsa se poate compara ca valoare alimentară cu ovășul și cu orzul. Până acum Emmerul n'a fost întrebuințat mult pentru hrana oamenilor, dar marea cantitate de proteină pe care o conține această plantă, ar indica, că dinsa are calități nutritive prețioase. În Rusia poporul întrebuințază cantități însemnate din această plantă pentru hrana lui și se servește de mașini speciale pentru treeratul ei.

Povețe despre păstrarea sănătății.

Vestmintele, încălțămintele, așternutul.

Pentru-ca să rămănem sănătoși, trebuie să ținem corpul întreg curat, și să-l acoperim cu vestminte (cu încălțăminte) și cu încălțăminte, spre a-l apăra vara contra razelor arjătoare ale soarelui, iarna contra umezelii și a frigului, spre a-l feri de răceală. Avem să ținem calde picioarele, burta, spatatele și umerii; vestmintele să nu strângă

oare nici o parte a corpului, pentru-ca să nu oprăscă curgerea sângelui în vine și pentru-ca să nu ne împiedece la lucru. Pieptul să nu fie strins, pentru-ca să se potă lesne lărği, să potă fără greutate să tragă în plămâni aerul curat, și să scotă din plămâni pe cel stricat. Ar fi o nenorocire, decât și țărancele s'ar obișnui să porțe corsetele strimte, pe cari fetele și femeile din orașe au început să le lapede, fiind-că sunt primejdișe. Asemenea să nu stringem țăre încoștărele și curelele d'asupra stomacului, să nu punem peste brău curea strinsă.

Cămașa și celelalte rufe, cari le purtăm, să fie curate, să le premenim (să le schimbăm) adesea ori, și pe cât se potă să nu durmim noștea cu aceeași cămașă, care în timpul zilei s'a umplut cu sudore (cu nădușală). În timpul verii, când eșim din casă și când lucrăm la câmp în arșița soarelui, să acoperim capul cu o pălărie largă de paie și numai în timpul iernei să purtăm căciula. Capul să nu-l ținem cald peste măsură; fetele și femeile, cari portă părul lung, n'au trebuință să lege capul cu legături grăse, cu boccea, ci numai cu maramă năframă, testemel, prosop, tulpan, și numai la frig mare cu șal; őr bărbății să pună, când vremea este rea, glugă peste căciula.

Vestmintele de vară pot fi de în sêu de bumbac; cele de iernă de lână. Gâtul îl putem lăsa slobod și fără legătură, pieptul să fie în timpul iernei acoperit cu un piețtar, cu mîntenul sêu cu vesta (giletă) de lână; la femei cu scurteică; corpul întreg să fie îmbrăcat cu zeghe, cu sarică, cu manta, dulamă, suman, cu blană sau cu coșoc, picioarele învelite cu ciorapi sau cu obiele, pe cari să le schimbăm adeseori, fiind-că devin curând murdare. Tote fetele și femeile de la țară ar trebui să porțe ismene sau pantalon, precum le portă femeile din orașe. Multe bôle se ivesc din îmbrăcăminte neindeustulătoare a femeilor și a copiilor; în unele județe fetele și femeile pun ierna peste cămașa numai o fustă ușoră de cit, de țesătură de bumbac cumpărată din oraș, în loc de fotă și de cătrînță; este păcat, că femeile dela țară se lapedă de portul vechi al strămoșilor și se îmbracă după moda străină. Asemenea este rău, că plugarii nu sémăna mai multă cânepă și in, că țărancele nu fac în casă țesături trainice în locul pânzelor proște și putrede de bumbac, cari se rup după câte-va spălături. De desubtul pantalonilor, țătarilor, nădragilor, să porțe țărănil și ismene de pânză, de cânepă ori de in, nu prea largi, fără multe crețuri. Pantaloni creți și șalvării turcesci sunt scumpi și grei. Femeile, cari se duc în cărașie, trebuie să porțe negreși țări.

Copiii mici să nu se strângă tare în fașe; mâinile și picioarele copiilor cresc drept dela sine și nu este nevoie, ca să fie strins legate. Scutecelile să fie curate, să se schimbe ori de câte-ori vor fi udate.

Încălțămintele cată să nu fie strimte, să nu strângă picioarele, pentru-ca să nu facă umbletul greu și dureros. Când pământul este umered, cismele (ciobotele) sunt mai bune, decât pantofii și decât opincile. Opinca, pe care au purtat'o și strămoșii noștri, să se pună peste piciorul învelit bine cu obiele de lână, de dimie, cari înfășură tot piciorul și se legă bine cu șiret, ori cu curelușă. În opincă intră apă mai ușor, decât în cismă, de aceea să se porțe opinca numai la vreme frumoasă și la frigul uscat (sec), nu la umeredă. Unii au răul obiceiul să dărmă încălțăți; lenea încălțătului cu opinca, care cere mult timp, îi face să nu se descălțe. Opincile să se facă din piele argășită (dubită, tăbăcită); purtarea opincilor din piele crudă este oprită de lege, din cauză că pielea vitelor, cari au zăcut de bôle lipicioșe, molipsind vitele sănătoșori, produc aceeași bôla. Sunt foarte vătămătorii pantofii și ghețele fetelor și ale femeilor cu călcăie (tocuri) prea înalte și înguste; nu numai picioarele au să sufere de asemenea încălțăminte, ci întreg corpul, căci ele fac pasul nesigur. Asemenea la cisma cu tocuri prea înalte, piciorul fuge înainte și se simte strins. Cisma și gheta strimtă împiedică curgerea sân-

geli în picior și face bătătură. Cisma și gheta să fie făcute după picior, aceea pentru piciorul drept să rămână pentru cel drept și să nu se schimbe cu cel stâng. Ghețele și cismele ude să nu se usuce pe picior. Când vremea este rea și mai ales iarna, femeile și copiii să nu umble desculți; este mai ales supărător a umbla cu picioarele gôle prin ogôre și lanuri. Să nu se pue piciorul gol în pantof, gheta, cismă ori opinca, ci învelit cu ciorapi, călțun ori obiele. Pentru copiii mici, opinca este mai potrivită, decât gheta, ghețele string mai mult degetele nedeprinse a fi strinse la un loc.

Decă ne aflăm iarna într'o cameră încălțată, cată să scotem căciula și blana, manta ori sumanul, pentru-ca să nu ne înfimbântăm tare și să nu răcim în urmă la ieșirea în frig.

Vestmintele și încălțămintele să le curățăm în tôte zilele, de praf și de noroiu (de glod), și decă sunt ude să le întindem, pentru-ca să se usuce. Îmbrăcăminte curată dovedesce hărnicia omului; omul sdrănturos și murdar este desprețuit. Copiul trebuie să se deprindă, ca să ție vestmintele curate și în ordine, să le curețe singur.

Așternutul să fie curat. Omenii cu dare de mână să se culce într'un pat cu saltea, pe care să se așternă o prostie (cărșaf) curată; ei se acoperă cu plapoma ori cu plocat, oghial, cergă, pătură, având dedesubtul capului o pernă; omul sdrac își așterne patul ori laița cu o scortă sau cu o rogojină, cu paie ori cu fân, acoperit cu un lăicer; el cată să aibă însă cel puțin o pătură, cergă sau altă scortă de învelit, pentru-ca să se apere noștea contra frigului. Tote țolurile de așternut să se scotă adeseori afară în curte, să se bată cu un bețisor pentru depărtarea prafului și să se aerescă la soare, őr cearșaful și fața de pernă să se spele adeseori. Să nu ne acoperim noștea cu hainele, pe cari le purtăm ziua și cari în timpul nopții trebuie să se usuce, ori să se aeriscă. Decă patul ori laița s'a umplut cu păduchi de lemn (cu ploșnițe) ori cu alte lighiône, cari noștea se reped spre a suge sângele din om, trebuie să opărim patul ori laița cu apă fierbinte și în timpul zilei să ungem crepăturile lor cu petrol (cu gaz) de mai multe ori, și să spoim pereții camerei cu var gros, stins de curând.

Este vătămător obiceiul a se da de pomană hainele unui mort, care zăcuse de bôla molipsitoare, fără ca mai înainte să fi fost opărite, spalate și mai multe șeptămâni aerisate și întinse la soare.

(„Albina“)

Dr. I. Felix.

O modă ciudată.

Acum de curând era modă la Paris de a se împodobii cu licurici din Brasilia. Insectele, cari erau împedicate în mișcarea lor de lăntșore dragălaşe de aur, se preumblau pe părul și pe gâtul femeilor, ceea ce oferea o priveliște cu totul originală.

Nu mai puțin frumoasă era o corônă de fluturi, prin care o americană dela sud ferma pe ôșpeții ei. Insectele aceste erau fixate ca fire de aur de o corônă de flori, care mărea efectul și îndulcea pe fluturii prizonieri.

Femeile din noua Guinea folosesc furnici morte pentru podoba lor. Ele sunt înșirate pe șnururi și servesc ca salbe. Se folosesc numai pieptul furnicelor, capul și partea cealaltă se mănăncă.

În opera „Istoria vieții mele“ Auguste Hare povestese despre o damă cunoscută în societatea engleză, care cu ocazia unui prânș purta o astfel de salbă ciudată atrăgând atenția tuturor.

— O, dișe ea, vêd că priviți șerpele meu. Când e foarte cald port tot-déuna la gât un șerpe viu, ține așa de răcoare.

În Spania o doamnă purta șopârle încrustate în aur și briliante. O damă bogată din Chicago portă din când în când câte o salbă compusă din ochii indigenilor statului Peru și cari prin'r'o procedură deosebită strălucesc ca pietrele prețioșe. Tot atât de fiorose apar și brățarele, pe care un om bogat le-a făcut cadou soției sale:

ele să compun din ôșele proprii sale mâni, care a fost amputată; ôșele poleite cu aur, sunt legate cu lăcate de aur și încrustate cu opale, turcoize și alte pietre nestimate.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Grățierea osândiților în vremurile vechi.

Domnii români din vechime aveau un obiceiul frumos, de a grăția pe osândiți. La începutul postului Pascilor și mai târziu în Dumineca cea din urmă a carnevalului, Vodă primea o vizită solemnă, apoi opra la masă pe boeri, pe episcopi și pe rudele sale. Punându-se la masă, înainte de a începe să mănânce, Metropolitul dișea „Tatăl nostru“ și boerii steteau în picioare. Când ajungea Metropolitul la „iartă-ne greșalele noastre, precum iertăm și noi greșilor noștri“, se făcea tăcere și logofetul dreptății (ministrul de justiție) începea să cetască de pe o listă numele osândiților și ruga pe Vodă să le erte osândă ori se le-o ușureze. Atunci Vodă se întorcea spre logofet: „Iertați se fie din partea mea, ca să mă ierte și pe mine Dumneșeu“, și întorcându-se spre Metropolit și spre boeri, dișea: „Prea sfințe și voi cinstiți boeri, rog pe Dumneșeu să vê ție, ca să vê am tot-déuna ajutor la asemenea faceri de bine!“ Apoi se aședau la masă. În ziua următoare logofetul da ordine, ca osândiții să se libereți.

Popôrele Europei.

Un englez vorbind de țera sa, dișe:

— Marea Britanie e paradisul femeilor, iadul cailor și purgatorul slugilor,
— Trei Turci și trei Greci, dișe Sêrbul, fac la un loc hoși.

Grecul le răspunde:

— Păziți-vê de Turcii bêtrâni și de Sêrbii tineri.

Rusul pretinde, că Grecul spune numai odată pe an adevêrul.

Țiganul dișe, că un țigan potă fi înșelat numai de un jidan, jidanul numai de un grec și grecul numai de dracu.

Italianul se gândeșe mai înainte de a face o prostie, Neamțul atunci când o face și Muscalul după-ce a făcut'o.

Poloneșul pretinde, că șerpele a amăgit pe Eva vorbindu-i italianesce, Eva a înșelat pe Adam vorbindu-i franțuzesce, Dumneșeu a blăstemat pe cei dintâi păcătoși în turcesce și ingerul i-a gonit din raiu în unguresce.

Italianul dișe: Ca să înșeli pe un Italian, trebuie să fi un om și jumătate; ca să înșeli pe Neamț trebuie să fi al dracului de de deștept, și pentru a înșela pe un jidan sau pe un grec trebuie să fi dracu în persoană sau cel puțin un negustor armean.

Adevêrul e, că Francusul inventeză și șie tôte, Italianul cântă de tôte, Neamțul mănăncă de tôte, Poloneșul bea de tôte, Ungurul injură de tôte, Românul ride de tôte, Bulgarul se miră de tôte, Țiganul fură de tôte, Turcul se superă de tôte și Englesul vinde de tôte.

Êr Rusul dișe: Ride om de om și dracu de toși.

Răspuns.

O damă grasă se ursoră în tramvay. Căți-va pasageri sunt nevoiți să-i facă loc.

— Eu credeam, că tramvayul nu-i pentru elefanți, dișe un pasager vecinului sêu.

— De, domnule răspunde, dama înțelegându-i alusia ce-o făcuse, tramvayul este ca barca lui Noe; tôte animalele se găsesc în el, dela elefant și până la măgar.

Femeia vitelorului.

— Încătro, prietînă?

— Mă duc să fac o ôră bicicletă, apoi să fumez o țigară la club, őr sêra voiu lua parte la o întrunire de protestare în contra mișcării de emancipare a bărbăților.

Eu, din nefericire, trebuie să prânșesc și astăđi la restaurant Prostul de bărbatu-meu imi face în fie-care di supă sărată. Pentru asta l'a dat tatăl sêu să învețe doi ani la o școlă de bucătărie! . . .

Căsătorii

De la 22 până la 28 August.

1) László Endre, ev. ref. sublocotenent de honvéd cu Piblinger Ilona Maria. r. cat. Braşov. 2) György Albert rom. cat. călă de brutar, Braşov, cu Valovics Anna, r. cath. în Baraolt. 3) Stefan Fugaciu, gr. or. lucrător cu Ana Voina, gr. or. Dirste. 4) Gheorghe Paraschiv, gr. or. agricultor, Stupini, cu Maria Cathi, gr. or. Braşov. 5) Fr. Eduard Wagner, ev. A. C. căpitan c. şi r. în pensiune cu Mathilde Charlotte Bömches, ev. A. C. Braşov. 6) Koszta Kálmán ev. A. C. măstru-panotofar, cu Török Carolina ev. A. C. Braşov.

Sosiți în Braşov.

Pe ziua de 29 August 1902.

H. Europa: Mihailescu. Brăila; Cronos, Buzău; Scherer, Catz, Hornstein, Rădulescu, Şapira, Bucuresci; Schaeffer, Lipsca; Mayer, Haga; Banel, Eller, Straubing; Wagner, Sibiu; Vadas Pesta; Cziller, Rosenau.

H. Bucuresci: Radianu, Widmann. Bucuresci: Scheuffele, Ulm; Grüner, Făgăraş; Bánfalvi, Szentes; Licht, Strasser, Viena; Gaal, Weiss Hausner, Stern, Pesta.

H. Grand: Turcsányi, Pesta; Zimmermann Linz; Jank, Nossek, Azuga; Coterlitu, Rucăreanu Ploieşti.

Calendarul săptămânii.

AUGUST. (1902) are 31 zile. MASALAR.

Table with 3 columns: Dilele, Calend. Iul. v., Calend. Greg. Rows include Dum., Lun., Marţi, Merc., Joi, Viner, Săm.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 29 August 1902;

Table with 3 columns: Măsura seu, Calitatea, Valuta în Kor. şi fl. Rows include H. L., 1 kilă, 100 kil.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 26 August n. de 44.471 capete, la 27 August au intrat 957 capete şi au eşit 471 capete, rămânând la 28 August n. un număr de 44.957 capete.

Se notază marfa unгурescă: veche grea dela 104—106 fil. tînără grea dela 112—114 fil., de mijloc dela 111—112 fil. uşoră dela 111—112 fil. — Sêrbescă: grea 109—112 fil., de mijloc 108—110 fil., uşoră 106—108 fil. kilogramul.

Cursul losurilor private

din 27 August 1902.

Table with 3 columns: Location, oump., nde. Rows include Basilica, Credit, Clary 40 fl. m., Navig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Pa'ly, Crucea roşie austriacă, Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislau, Trientine, Waldstein, Banca h. ung.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August n. 1902.

Table with 2 columns: Item, Price. Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieţei Braşov.

Din 30 August n. 1902.

Table with 4 columns: Bancnot rom. Cump., Vând., Argint român., Napoleond'or., Galbenş, Ruble Ruseşti, Mărci germane, Lire turcesci, Seris fonc. Albina 5%.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie Wällischhof. — staţiunea de tren Brunn—Maria Enzersdorf 30 minute depărtare dela Viena — arangement modern, preţuri moderate. (medicul, folosirea băilor, locuinţă, provisiunea întrégă 21—32 fl. la săptămână, amăsura locuinţei).

Nr. 694—902.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru a se da în arêndă:

1-ŭ complexul de pământ comasat în tabla a XX-a menit pentru facerea unui cimiter comună, în mărime de 25 jugere catastrale, pe timp de şese ani, începând dela 1 Novembre 1902;

2-a, parcela de arătură nr. 9628 din tabla a XVII-a pe aria Timişului pe şese ani;

3-a, locurile de erbă şi drumurile de câmp, ce se află între straturile de zarzavat şi în jurul acestora în tabla a XX-a, pe patru ani;

4 a, locurile de erbă şi lacurile de trestie dela Şprenghiŭ, pe timp de patru ani — se va ţine în localul oficiului economic orăşenesc licitaţiune cu oferte Marţi în 9 Sept. 1902 la 10 ore a. m. la care se invită toţi amatorii de astfel de arêndi.

Condiţiunile de esarêndare se pot lua în vedere pe timpul ôrelor de oficiu, până la ziua de licitaţiune, în localul oficiului economic orăşenesc. 642,2—2 Oficiul economic orăşenesc.

Casă de vindare.

În Scheiŭ, Strada Ţintaşilor (Schützenhaus) Nr. 11, care constă din 3 odăi, pivniţă, casă în curte şi grădină.

Informaţii la proprietarul Nicolae Pistrea, Valea morilor nr. 19.

Dr. WALTHER KRAUSS

medic primar al spitalului civil, operator, medic pentru bóle de femei şi copii. CONSULTAŢII: dela 2—4 ore p. m. cu excepţie de Duminecă şi serbători. Şirul spitalului nr. 12.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant — în mod provisoric pe 1 an — la institutul de credit şi economii „Seligiana“ în Jibou (Zsibó) se escrie concurs cu terminul de 15 Septemvrie a. c. cu salariu de cor. 60 lunar.

Reflectanţii au să documenteze absolvarea a unei şcole comerciale.

Jibou. 25 August 1902.

(643,1—1.)

Direcţiunea.

De vândare.

O grădină mare aflătoare în Scheiŭ (Mucerlic, Pajşte), în mărime de 12 jugere, cu pomi roditori, bine arangiată, se vinde din mână liberă.

Doritorii a-se informa la proprietara pe Valea Costeii Nr. 25.

6303—3

500 fl. plătesc celui ce va durere de dinţi, ori îi va miroşi gura, după ce va folosi

apa de dinţi

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru pa-hetare 20 filler deosebit).

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)

VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se cêră pretutindenea apriat apa de dinţi a lui Bartilla. Denunţări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimet 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se căpeta în BRASOV la farmacia D-ului Victor Roth şi la farmacia ingurul păzitor, Têrzu grăului Nr. 7.

J. REIF Specialist, VIENA. I., Brunnstrasse 3. Preţuri curente în coverte încheie franco şi gratis. Trimiterea în provincie cu Randurs. Discerţ a K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

2 calfe află imediat aplicaţie în prăvălia mea de mărfuri coloniale şi de ferărie, în Szász-Sebeş. Se cere cunoşcinţa limbilor română, germană şi maghiară. Iosif Oniţiu.

In atenţiunea On. părinţi! La subscrisul se primesc băieţi de şcolă în cartir lunar său anual cu totă întreţinerea său fără, dela 12—16 ani, într'un loc liniştit, cu curte mare şi grădină, în Strada Sf. Nicolae Nr. 6/B. (Dosul bisericeii). George Moldovan.

De închiriat este dela 1 Octomvre st. n. 1902, o locuinţă frumoasă cu cincî odăi de locuit, tôte cătră stradă, o bucătărie, cămară, pivniţă etc. în strada Caterinei nr. 17, aproape de piaţă. Informaţiuni tot acolo, la proprietarul casei.

KWIZDA Fluid restitucional. Preţul o sticlă cor. 2.50 bani. se întrebuinţază în grajdurile curţii, precum şi la miliţie şi la civili de 40 de ani pentru întărind după strapaţii mari, precum şi la scriintire, încordarea nervilor etc. Il face pe cal capabil de umblat, extra-ordinar la trenaj. — Veritabil numai cu marca de sus. — Se căpeta în tôte farmaciile şi drog. din Austr.-ung. Deposit principal la FRANZ JOH. KWIZDA k. u. k. Oestr. k. Rumân. u. fürstl. Bulg. Hoflieferant. Kreis-Apotheker KORNEUBURG bei Wien.

Ciocoladă de Tannin a lui Sztraka, are cel mai bun efect în contra diarei, atât la copii cât şi la adulţi. O bucată costă 40 fil. Se află de vândare în tôte farmaciile.

PAO apă de spălat gura în formă de prav. Deposit en gros pentru Braşov la JOHANN ORENDI. Se căpeta în farmaciile, Drogeriile, Parfumeriile etc. Cel mai mare efect antiseptic.

DESCHIDERE DE PRĂVĂLIE.

Pentru a corăspunde mai bine necesităților a multora din mușterii mei, **deschid** cu începerea dela 1 Septevre st. n. în casa mea proprie **str. Orfanilor nr. 7, o filială, sub firma:**

Filiala Librăriei H. Zeidner, care se va ocupa mai cu sémă cu **Antiquariat și articole pentru școlă,** însă nu va neglija **nicăi celelalte ramuri ale librăriei.**

Mă rog a lua la cunoștință deschiderea acestei prăvălii, și a mă onora cu **aceiași încredere,** ca și până acum, exprimând **mulțumirile mele,** asigur tot-odată, că **în amândouă prăvăliile** mă voi sili a satisface **tôte cerințele** adresate mie, cu cea mai mare esactitate.

Telephon Nr. 228.

(646,1—2.)

Cu totă stima
H. ZEIDNER,
librar.

Aducem la cunoștința on. public, care consumă gaz, că **am predat vânzarea**

Corpurilor incandescente Mreje (Netze)

recunoscute ca cele mai bune, și care sunt superioare orăi carei concurente în privința forței de lumină și a durabilității. Fabricarea lor în Ungaria este permisă cu patenta nr. 19,314, numai **Domnilor**

THEIL & ALBERTFY, Strada Spitalului nr. 62.
Vânzarea este fixată cu **40 cr. 80 bani** bucata.

3—3.(635)

„Durable,” societate ung. de
lumină incandescentă **Budapesta.**

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunământ.”

„Intreprindere de Credit-Hipotecar”

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocașiune proprietarilor de pământuri se pôtă ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Acest institut dă împrumuturi pe pământuri crăi și unde

Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici, numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este, că **cu încetarea din viață a debitorului,** suma împrumutată **se șterge de pe pământul hipotecat.** ér' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai decât în bani gata.

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini și este sigur că orăi și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunământ, iar eređii mai capătă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, carăi au lipsă de bani să se folosescă de favorul acesta.

Pe pământuri carăi sunt hipotecate la alte institute încă se dau împrumuturi plătindu-se din suma împrumutată datoria veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valôre de una corónă pentru porto postal.

Cererile sunt a-se adresa la:

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar, Eliberarea pământului de greunământ.”

în Sibiu (N. Szeben) strada Bruckenthal 36

10—10.(612)

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Cătră Domnii Studenți Români!

Îmi permit a face cunoscut Domnilor Studenți dela gimnasiu și școlile comerciale române din loc, că **mi-am asortat magazinul meu cu**

tot-felul de chipiuri studentescă

și adecă, pentru clasele gimnasiale, superioare și inferioare, clasele comerciale și reale.

Prețul este de bucată 2 fl. 15 cr., séu 4 Cor. 30 fileri, **Embleme comerciale** bucată 15 cr. séu 30 fileri. **Chipiuri de clase Normale** 2 florini.

Cât despre trăinicie și bunătate iau asupra-mi orăce garanție.

Reparatură se efectuează bine, prompt și ieftin.

În speranță, că d-nii Studenți mă vor sprijini și cerceta cât mai mult, semnez

cu distinsă stimă

A. MEȘOTĂ,

Magasin român de pălării și chipiuri
Strada Orfanilor nr. 3.

ANUNȚ.

Am onôrea a aduce la cunoștința P. T. public, că în Scheiu, **Piața Prundului nr. 14,** în casele mele proprii, **am deschis un**

RESTAURANT,

care pe lângă o grădină încântătoare are și o poziție admirabilă.

Aci se pot căpăta mâncări și beuturi, cu prețuri moderate, și pe lângă un serviciu prompt, așa d. e. ca:

- 1) **Vinuri din Ardeal și Érmelék.**
- 2) **Bere cu păharul de Steinbruch,** precum și
- 3) **Beuturi spirituoase.**

Afară dr. acestea pentru distracție mai este la dispoziția P. T. public un **Biliard bun** și o **Cuglărie (popice).**

Rugându-mă de sprijinul P. T. public, rămân

cu deosebită stimă:

Francisc Finta.

3—* (618)

ANUNȚ.

Cu diua de ađi punem în circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„**REPATI**”

provenită din isvorul „**Bathori**” din Kászón-Imper, în stare cât se pôte mai prospătă.

Profesorul de universitate **Dr. Bela Lengyel** se exprimă astfel:

„Isvorul din Kászón-Imper „**Repati**” dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compozițiunea ei chemică fericită, precum și în urma conținutului estraordinar de acid-carbonic, forméză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită decă de a fi de aprôpe apreciată.”

Profesorul **Dr. Sigismund Purjesz** dice:

„Confirm, cum că apa minerală „**Repati**” s'a întrebuintat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataralice ale membranelor mucôse.

Profesorul **Dr. Wilhelm Hankó** se exprimă astfel:

„Apa minerală „**Repati**” este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și pôte concura în orăce privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf.”

Depositul principal se află

în **Têrgul boiler nr. 4.**

Administrația isvorului e în Kászón-Imper.

20—25.(593)